

BUDAI VÁR — GELLÉRTHEGY — KRISZTINAVÁROS — TABÁN — VÍZIVÁROS

VÁRNEGYED

2026.
január
13.

1

16

KRISZTINAVÁROS AZ OTTHONOM

Fodor Zsóka színművész

MÉLTÓ ÜNNEPLÉS

Nagy sikerrel zárult
az adventi vásár

5

RENDÉSZEK A TEREPEEN

Dupla létszámmal
vigyáznak ránk

13

GELKÁS MÚLTÚ POLGÁRŐR

Magnótörténeti
tárlat a szobában

36

Szabad a pálya!

KORIZZ A CZAKÓ JEGÉN!

NYITVATARTÁS

PÁLYABÉRLÉS

H-P: 18.00-22.00

Sz-V: 8.30-10.00
és 18.00-22.00

ISKOLÁKNAK, ÓVODÁKNAK (OKTATÁSI NAPOKON)

H-P: 07.30-14.45

KÖZÖNSÉGJÉG

H-P: 15.00-18.00

Sz-V: 10.00-17.45

BELÉPŐDÍJAK

FELNÖTT BELÉPŐ: 3000 Ft

14 ÉVES KOR ALATT: 2500 Ft

I. KERÜLETI LAKCÍMKÁRTYÁVAL: 1750 Ft
18 ÉV ALATTIAK SZÁMÁRA INGYENES

BÉRLETI DÍJAK

KORCSOLYABÉRLÉS: 2000 Ft

KORCSOLYAÉLEZÉS: 2500 Ft/pár

BUKÓSISAKBÉRLÉS: 1000 Ft

PINGVINBÉRLÉS: 1500 Ft/30 perc

HÉTVÉGI PÁLYAKARBANTARTÁS

Minden óra utolsó
15 percében várható

BŐVEBB INFORMÁCIÓ facebook.com/oxygenjegpalya

KORCSOLYAOKTATÁS stepsonice.com/jelentkezz

BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT

CZAKÓ
• SPORT •

OXYGEN
wellness • fitness

[WWW.STEPSONICE.COM](https://www.stepsonice.com)

Tél szele hóval, faggyal jó

Amint leesett 10-20 centiméter hó, az online közbeszéd sopánkodó és indulatos megnyilvánulásokkal telt meg. No meg cinikus posztokkal arról, hogy ki hogy nem végzi a feladatát. Ez különösen a hatóságoknak, meg az ellentétes politikai oldalnak szóló kritika, kinek-kinek vérmérséklete szerint, ironizálva, számon kérve, fröcsögve. Pedig... elszoktunk tőle, de a tél ilyen.

Emlékszem pár snittre a TV-híradóból 1987-ből, amikor a nagy havazás idején T-72-es tankokkal vittek kenyeret az elzárt falvakba. Akkor legfeljebb a munkahelyen, a kocsmában, a fodrásznál vitathattuk meg, hogy micsoda dolog tankkal kenyeret vinni, mert még nem volt olyan hálózatba kötött digitális gőzleeresztő szelep, amit ma közösségi médiának hívunk.

Teljesen normális, hogy ilyen helyzetben a közterület-felügyelet, a rendőrség, a katasztrofavédelem mozgásba lendül és munkába áll. De nem tud ott lenni egyszerre minden hópihénél, ez is érthető.

Sokan sajnos a jeges járdák, utak fotózgatása, filmezése közben nem veszik észre, hogy maguk is beállhatnak lapátolni. Megkérdezhetnék a szomszéd öreg nénit, nincs-e szüksége ételmiszerre, mert ő esetleg nem mer elindulni a zimankóban. Vagyis itt is érvényes az örök szabály, mindenki a saját háza előtt sepregetsen (ami jogszabály szerinti kötelesség is). Tél van, esik a hó, hólapát a kézben. Minden rendben van.

Kuthi Áron
főszerkesztő

6 RENDVÉDELEM

Tűzoltókat, rendőröket
polgárőröket jutalmaztak

8 SZOCIÁLIS HÁLÓ

Összegyűjtöttük
a kerületi támogatásokat

11 SEGÍTSÉG

Figyeljünk a másokra
a téli hidegben!

14 TÁRSASHÁZI ÜGY

Hogyan válasszunk
közös képviselőt?

19 AKTÍV ÉLET

Vár a jégpálya
a Czakón

20 ISKOLAPAD

Hagyomány és innováció
a Batthyányban

22 KÜLDETÉS

Új vezető
a MáraiKult élén

24 ÚTTÖRŐK

Mégis a Vérmező
a hazai sísport bölcsője

27 VAD IDŐK

A Lánchíd kamrájában
próbált a zenekar

32 REJTÉLYES HALÁL

Ma sem tudni, mi okozta
Szabó Ilonka vesztét

34 MÁRAI MEGMONDJA

Az unalom
erkölcsi bukás

40 MÚZEUMOK INGYEN

Mikor hova
érdemes ellátogatni?

Következő lapszámunk február 3-án jelenik meg.

beköszönő

tartalom

Igényes ünneplés, emelkedett hangulat

A Szentháromság téren rendezett, több mint egy hónapra át tartó Budavári Adventi Vásárról Böröcz László polgármestert kérdeztük.

– Hogy értékeli az adventi vásárt?

– Idén először az önkormányzat saját szervezésében valósult meg a Budavári Advent, amelynek kiemelt célja volt, hogy a turisták várhatóan nagy száma mellett a helyi lakosság számára is elérhető és élményt kínáló adventi vásárrá váljon. Ennek érdekében a kerületiek számára 30 százalékos kedvezményt biztosító karszalagot vezettünk be – ezt közel 700-an igényelték –, és a programok is főként helyi fellépőkre, alkotókra épültek. Fontosnak tartottuk, hogy az ünnepi időszak ne csak a látványról, hanem az egymásra figyelésről és a közösségi élményről is szóljon, ezért számos programmal is színesítettük az idei adventet. A vásár

Fotó: Vadnai Szabolcs

rendkívül népszerű volt, naponta több ezren látogattak el hozzánk – budaváriak és turisták egyaránt, míg programjaink, koncertjeink elsősorban az itt élőket szolgálták.

– Milyenek a visszajelzések a kereskedők részéről?

– A visszajelzések kifejezetten pozitívak: az árusok elégedetten zárták az idei vásárt, sokan már most jelezték, hogy jövőre is szívesen visszatérnének. Külön kiemelték a rendezvény kiváló szervezettségét és a vásár barátságos, rendezett megjelenését, mely emelte az ünne-

pi hangulatot. Az árak nem haladták meg más budapesti adventi vásárok árszintjét, és minden árus biztosította a kerületi kedvezményeket. Nagy érdeklődés övezte a budavári termékeket is: a jótékonyági célt szolgáló „Budavári Advent” bögréből 344 darab kelt el, ami több mint 1,2 millió forintos bevételt jelentett. Ezt a Budapest I. kerületi Népjóléti Közalapítvány számára ajánlottunk fel, de a budavári mesekönyv szintén népszerű volt, ebből közel 150 példány kelt el.

– Lesz folytatás?

– Természetesen! Az idei tapasztalatokat felhasználva a jövő évi vásárt is az önkormányzat szervezi meg. Meggyőződésünk, hogy így tudjuk megőrizni a rendezvény valódi budavári jellegét – amely elsősorban, rólunk, a helyiekről szól, miközben továbbra is nyitott és vonzó marad a budapestiek, a turisták, illetve a külföldi közönség számára egyaránt.

Kuthi Áron

Fotó: Budavári Önkormányzat

Fotó: Vadnai Szabolcs

Fenyőfaakció. A kerületben élők regisztráció után, a készlet kimerüléséig 500 forintért juthattak luc- vagy ezüstfenyőhöz. Az önkormányzat célja ezzel elsősorban a nyugdíjasok, nagycsaládosok és egyedül élők karácsonyi készülődésének segítése volt. Az igényelt fenyőfához két helyszínen, a Czákó utcai sportközpontnál és a Monastery Boutique Hotel belső parkolójában lehetett hozzájutni, ahol minden korábbinál nagyobb érdeklődés mellett közel 1500 fenyő talált gazdára. Mint azt Böröcz László elmondta, külön figyelmet fordítottak azokra is, akik itt személyesen nem tudtak megjeleníteni, számukra házhoz vitték a fákat. A polgármester hangsúlyozta: céljuk az volt, hogy a közösségi összefogás révén senki ne maradjon ezen az ünnepen karácsonyfa nélkül a kerületben.

(VN)

Sikerrel zárult az adventi vásár

Január 4-én zárta kapuit a Budavári Adventi Vásár, amely november 28-tól minden nap több ezer látogatót fogadott. A vendégeket étel-ital és gazdag kézműves termékínálat fogadta. A forró csoki és forralt bor illata állandó kiegészítője lett a Szent István szobor körüli forgatagnak. A vásár viszont nemcsak a karácsonyi kiegészítők beszerzéséről, szuvenír vásárlásáról szólt, hanem a jótékonykodásról is. A Budavári Önkormányzat a vásár helyszínén limitált kiadású egyedi bögrét árusított, az ebből származó bevétellel a Budapest I. Kerületi Népjóléti Közalapítvány munkáját lehetett támogatni. A 344 eladott bögréből összesen több mint 1,2 millió forint gyűlt össze. „Ez

az összeg kézzelfogható segítséget jelent azok számára, akiknek a legnagyobb szükségük van rá. Az akció sikeressége jól mutatja, mire képes Budavár közössége, amikor egy közös ügy mellé áll. Köszönöm mindenkinek, aki a bögre megvásárlásával hozzájárult ehhez a célhoz” – mondta Böröcz László polgármester.

Rendkívüli érdeklődés mellett zajlottak a kulturális programok is: sokan követték a meghitt adventi gyertyagyújtást, a fergeteges évszázó szilveszteri programot vagy a kerületi nemzetiségek és más, helyi kötődésű előadók, fellépőcsoportok fellépéseit. A kerületben élők minden termékből, ételből, italból 30 százalékos kedvezménnyel vásárol-

hattak egy karszalag felmutatásával, amelynek átvételére előzetesen kellett regisztrálni, vagy a vásár Infópultjában átvenni.

A vásár egyben a Vár turisztikailag leglátogatottabb pontja is volt, természetes, hogy sok turista választotta a történelmi környezetet az új év várására. Hegedűs György, a Budavári Polgárörtség elnöke érdeklődésünkre elmondta, szilveszter éjszakáján három fővel teljesítettek szolgálatot, végigjárva a kerület frekvenciáltabb részeit. Elmondása szerint az ünneplés rendben zajlott, intézkedésre nem volt szükség, a buli utáni közterületi takarítás már a kora reggeli órákban elindult.

A Budavári Önkormányzat által rendezett vásár 38 napja alatt naponta több mint 4000 látogató fordult meg a Szentháromság téri rendezvényen, amely kiemelkedő kerület-, főváros-, és országimázsépítő közösségi eseménnyé vált amellet, hogy ünnepi találkozási pont volt turisták és helyiek számára egyaránt.

K. Á.

Fotók: Tóth Tibor, Törő Balázs és Vadnai Szabolcs

Év végi jutalom a rendvédelmieknak

Az eddiginél jóval több forrással gazdálkodhatnak a kerületi hatóságok

Tíz tűzoltó, harminc rendőr, rendőrségi dolgozó, egy polgárőr, és két közterület-felügyelő kapott év végi jutalmat a I. kerületi Közbiztonsági Közhatszónú Közalapítvány december 15-i ünnepségén. A Budavár biztonságáért végzett munkát elismerő jutalmakat Böröcz László polgármester a kerületi kirendeltségvezetők részvételével adta át az érintetteknek. Az eseményen Fazekas Csilla és Fodor Artur alpolgármesterek, illetve Molnár Gábor, és Nánásiné Abonyi Gyöngyi önkormányzati képviselők is jelen voltak.

Köszönjük a rendvédelmi dolgozók áldozatos, az év 365 napján végzett munkáját, amellyel a kerületben élőkre, illetve az ide látogatókra figyelnek és vigyáznak. Az önkormányzat feladata, hogy lehetőleg legjobban összefogja és segítse a rendvédelmi szervek és a polgárőrség munkáját. Tudjuk, hogy mindig minden lehet jobb, és azon vagyunk, hogy a lehetőségekhez mérten a legjobb feltételeket biztosítsuk. Tavaly vállaltuk, hogy megpróbálunk idén több jutalmat adni, és azt mondhatom, sikerült 50 százalékkal emelni idén a jutalmak összegén. A fennálló szerződések

alapján pedig megháromszoroztuk azokat a forrásokat, amiket az önkormányzat a közterületi rendvédelmi feladatok ellátására tud fordítani – mondta köszöntő beszédében Böröcz László polgármester.

– Az idei év átlagos volt, ám egy átlagos év is komoly körütekintést és figyelmet igényel. Jelentős tüzeset nem történt, ugyanakkor a kollégák számtalan esetben helyt álltak – mondta beszédében Veres Péter tűzoltó ezredes. A kerületi kirendeltség vezetője megköszönte az önkormányzat támogatását, többek között azt is, hogy a jutalmak mellett az elhelyezés körülményein is javíthatnak.

Istók Gergely rendőr alezredes, I. kerületi rendőrkapitány köszönetet mondott az önkormányzat támogatásáért. Egyúttal jelezte, bízik benne, hogy továbbra is ilyen eredményes marad az együttműködés a rendőrség és a Budavári Önkormányzat között, mivel a közös cél az, hogy elérhető és biztonságos legyen a kerület. A rendőrkapitány a társszervek, így a polgárőrség és a Budavári Rendészet együttműködését és munkáját is megköszönte.

Hegedűs György, a Budavári Polgárőrség elnöke is arról beszélt, hogy Budaváron kifejezetten jó az együttműködés a rendőrség, a tűzoltóság,

Fotók: Horváth Gergő

Vecsey Andrásnak a polgármester és a rendőrkapitány adta át az elismerést

a kerületi rendészet és az önkéntes civil szervezetként működő polgárőrség között, ennek köszönhetően, az elmúlt években már alig fordult elő erőszakos bűncselekmény Budaváron. Köszönetet mondott ő is az önkormányzat támogatásáért, és azért, hogy minden évben egy polgárőrt jutalmazhatnak a munkájáért.

Szilágyi András, a Budavári Rendészet rendészeti biztosa beszédében kiemelte, a közterület-felügyelet tekintetében aktív időszak volt ez az egy év, egyrészt bővült a létszám, másrészt új eszközök révén javultak a feladatellátás lehetőségei. Mint mondta, ezért köszönet illeti Böröcz László polgármestert, Vecsey And-

rás, a Közbiztonsági Közalapítvány kuratóriumi elnökét, az önkormányzatot és a képviselő-testületet a bizalomért és a támogatásért. „Ha tudjuk folytatni ezt az irányt, sőt, javítani azon, hogy még jobbak, hatékonyabbak legyünk, akkor a jövőben még több rendész jutalmazására is lehetőség lesz” – jelentette ki Szilágyi András.

– Boldog vagyok, hogy a kuratórium politikai felhangok nélkül tud működni és minden határozatunkat egyhangúan hoztuk meg. Külön öröm számomra, hogy a rendőrséget idén kiemelten tudtuk támogatni – mondta ünnepi beszédében Vecsey András. Az egykori kerületi önkormányzati képviselő, a helyi polgárőrség alapítója a közösségért végzett munkája elismeréseként a Budavári Önkormányzattól és az I. Kerületi Rendőrkapitánytól emléklapot kapott, amelyet Böröcz László polgármester, illetve Istók Gergely rendőr alezredes adott át közösen neki.

A beszédekert követően átadták a jutalmakat.

Balogh Roland

2025-ben az alábbi rendvédelmi dolgozók részesültek elismerésben:

A tűzoltók részéről:

- Ribai László Ádám százados
- Valencsik Csaba főtörzszászlós
- Krizsán Lajos törzszászlós
- Váradi Norbert főtörzsrőrmester
- Molnár Péter főtörzsrőrmester
- Hadnagy Zoltán Gábor főtörzsrőrmester
- Krizsán Lajos Gábor törzsrőrmester
- Csóti Attila Kristóf törzsrőrmester
- Körmendy Balázs Tibor őrmester
- Papp Gergely őrmester

A rendőrök, rendőrségi dolgozók részéről:

- Jutasi-Köszeghy Kamilla alezredes
- Sziva Erika alezredes
- Kása Zoltán László alezredes

- Dienes László alezredes
- Böör Krisztián őrnagy
- Eötvös Sándor Tamás őrnagy
- Szőke Ferenc őrnagy
- Farkas Petra százados
- Nagy Ildikó százados
- Kretz Zoltán százados
- Potocska Tamásné főhadnagy
- Králik Tibor főhadnagy
- Száva Zsófia hadnagy
- Anga Laura hadnagy
- Óri Péter hadnagy
- Götz Norbert törzszászlós
- Bálint Péter törzszászlós
- Végh József törzszászlós
- Böszörményi Réka törzszászlós
- Horváth Gábor zászlós
- Somlós Krisztián zászlós
- Gregovszki László főtörzsrőrmester

- Fekete Eszter őrmester
- Zsebeházi Henriett őrmester
- Bárány Bálint őrmester
- Fehérné dr. Végh Krisztina Ida rendvédelmi igazgatási alkalmazott
- Máté Lajosné rendvédelmi igazgatási alkalmazott
- Gacsai Emese rendvédelmi igazgatási alkalmazott
- Kánya Bence Attila rendvédelmi igazgatási alkalmazott
- Hoffmann Miklósné fegyveres biztonsági őr

Elismerésben részesült még:

- Krokos Imre Csaba polgárőr
- Mihály Zoltán közterület-felügyelő
- Kisvári Péter segédfelügyelő

Budavári szociális juttatások és támogatások

A Budavári Önkormányzat jelentősen átalakította a szociális alapon, illetve pályázat útján igénybe vehető támogatások rendszerét. Az I. kerületben életvitelszerűen élő és lakóhellyel, vagy tartózkodási hellyel rendelkező személyek 2026-tól a támogatások még szélesebb körét vehetik igénybe, mivel új támogatási formák is életbe léptek, továbbá szinte mindegyiknél emelkedtek a jogosultsági feltételként előírt jövedelemhatárok. A juttatások figyelembe veszik az élethelyzetek és igények sokféleségét, ennek megfelelően a legtöbb ilyen támogatás nem automatikusan, hanem igénylés és elbírálás után vehető igénybe. Az alábbiakban összegyűjtöttük a jelenleg elérhető támogatási formákat és időszaki vagy folyamatos elbírálású pályázati lehetőségeket.

Szociális támogatások

■ Eseti települési támogatás

Rendkívüli élethelyzetek, például betegség vagy baleset, nagyobb összegű váratlan többletkiadás, elemi csapás esetén nyújtott egyszeri pénzbeli támogatás. A jogosultság a kérelmező és családjának jövedelmétől, szociális helyzetétől függ. Az 50 000 Ft összegű támogatás egy évben háromszor igényelhető, illetve meghatározott esetben kivételes méltányosságból egy alkalommal állapítható meg.

■ Élelmiszer-támogatás

Rászorulóknak számára biztosított pénzbeli támogatás, amelyet élelmiszer vásárlására lehet felhasználni. Az 1 évre megállapított havi 15 000 Ft összegű támogatás a kérelmező és háztartásának jövedelmi és vagyoni helyzetétől függ. A támogatás az 1 év letelte után újra igényelhető.

■ Gyógyszertámogatás

Közgyógyellátásra nem jogosult, szociálisan rászorult, de rendszeres gyógyszeres kezelés alatt álló személyek számára nyújtott támogatás havi gyógyszerkiadás igazolása ellenében. A jogosultság a kérelmező és családjának jövedelmétől, szociális helyzetétől függ. A támogatás 1 évig havi 8000 Ft összegben kerül megállapításra, és 1 év letelte után újra igényelhető.

■ Adósságcsökkentési támogatás

Meghatározott jogosult körbe tartozó személyek részére a lakhatással kapcsolatos közüzemi díjtarozás, hátralékok csökkentésére nyújtott támogatás, amely segíti a rászorulókat a lakhatásuk megtartásában. A támogatás mértéke és a jogosultság a kérelmező által

felhalmozott adósság hátralék-összegétől, valamint a kérelmezőnek és háztartásának a jövedelmi és vagyoni helyzetétől függ, ám nem haladhatja meg az adósságkezelés körébe bevont adósság 75 százalékát és összege legfeljebb 300 000 Ft.

■ Fűtési támogatás

A havi 10 vagy 20 ezer forintos támogatás iránti kérelmeket október 1. és március 1. között lehet benyújtani. A jogosultság a háztartás jövedelmi helyzetétől, illetve a méltányosságból adható fűtési támogatás esetében még a lakásfenntartás havi költségétől függ.

■ Szociális kölcsön (kamatmentes)

Többek között alapvető lakhatási feltételeket biztosító berendezési tárgy vásárlására, cseréjére, vagy felsőfokú intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató esetében a képzés időtartama alatt egy alkalommal a képzési költségek fedezésére nyújtható. Gyógyászati segédeszköz beszerzéséhez is igényelhető abban az esetben, ha az igénylő nem részesül közgyógyellátásban, gyógyszer-támogatásban. A szociális kölcsön nyújtásának feltétele meghatározott egy főre jutó havi jövedelemtől függ.

■ Akadálymentesítési támogatás

Mozgáskorlátozott személyek lakókörnyezetének akadálymentesítésére, a lakáshasználattal összefüggő nehézségek csökkentésére, a rendeltetésszerű használat biztosítására. Meglévő I. kerületi lakáson, vagy lakóépületen elvégzett akadálymentesítési munkákhoz igényelhető. A jogosultság a kérelmező és háztartásának jövedelmi és vagyoni helyzetétől függ. A támogatás legfeljebb 300 000 Ft lehet.

■ **Temetési támogatás**

Az elhunyt személy eltemettetéséről gondoskodó személy kiadásainak enyhítésére nyújtott egyszeri pénzbeli támogatás. Összege és a jogosultság a kérelmező és családja szociális helyzetétől, jövedelmétől függ.

■ **Köztemetés költségeinek megfizetése alóli mentesítés**

Az elhunyt személy eltemettetésére köteles rászoruló személy számára biztosított lehetőség a köztemetés költségei alóli teljes vagy részleges mentesítésre. A jogosultság a kérelmező és családja szociális és vagyoni helyzetétől függ.

Időseknek szóló támogatások

■ **Ünnepi támogatás**

Évente két alkalommal, a karácsonyi és a húsvéti ünnep alkalmából nyújtott támogatás az arra jogosultaknak, összege alkalmanként és kérelmezőnként 15 000 Ft.

■ **Nyugdíjasok uszoda igénybe vétele**

A Szent Lukács Gyógyfürdő és Uszoda főbb szolgáltatásait a 65 év feletti 1200 Ft-os belépőjegy megváltása után vehetik igénybe szerdánként 7 és 12 óra között.

■ **Szépkorúak köszöntése**

Állam által nyújtott támogatás: a kormány Magyarország nevében köszönti a 90., 95., 100., 105., a 110. és a 115. életévüket betöltött magyar állampolgárokat. A jubileumi köszöntéssel okirat és jubileumi juttatás jár. Budapest Főváros Kormányhivatala a szépkor betöltését megelőzően legalább 60 nappal írásban megkeresi a jogosultsági feltételeknek megfelelő szépkorú személyt, hogy a megküldött nyomtatványon jelentse be, a jubileumi juttatást hova kéri, illetve hogy kér-e személyes köszöntést, ha személyes köszöntésre nem tart igényt, jelölje meg azt a laci címet ahová az okirat elküldhető.

Az önkormányzat jubileumi köszöntés formájában a 70., 80., 90., 100., és a 110. életévüket betöltött személyeket köszönti.

■ **Oltási támogatás (pneumococcus)**

Az oltóanyag megvásárlását igazoló kérelmező nevére kiállított számla és a kitöltött kérelem benyújtásával igényelhető, az oltási támogatás a megvásárolt oltóanyag vételára, de legfeljebb 40 000 Ft.

Fiataloknak és gyermekes családoknak nyújtott támogatások

■ **Baba-mama köszöntőcsomag**

A kérelem a gyermek születését követő 30 napon belül nyújtható be.

■ **Születési támogatás**

Egyszeri pénzbeli 100 000 Ft-os támogatás gyermek születése esetén. A születési támogatás újszülött gyermekenként egy alkalommal állapítható meg. A születési támogatás iránti kérelem a gyermek születését követő 180 napon belül nyújtható be.

■ **Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény**

Rászoruló családok számára nyújtott támogatás, amely pénzbeli és természetbeni juttatásokat (pl. tankönyvtámogatás, iskolai étkezés, kollégiumi költségek) foglal magában. A jogosultság a család jövedelmi és vagyoni helyzetétől függ.

■ **Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás (kiegészítés)**

Időszakosan létfenntartási gonddal küzdő, nehéz élet-helyzetbe került gyermeket nevelő családok részére biztosított támogatás. A jogosultság a kérelmező és családja jövedelmi helyzetétől függ. A támogatás egyszeri összege nem haladhatja meg 42 800 Ft-ot és a támogatás gyermekenként évente két alkalommal állapítható meg.

■ **Iskolakezdési támogatás**

Egyszeri pénzbeli támogatás az iskolakezdés költségeinek enyhítésére. A támogatás mértéke évente egységesen 15 000 Ft gyermekenként. A jogosultság a kérelmező és családja jövedelmi helyzetétől függ. A kérelmet a tanév utolsó napját követő naptól kezdődően lehet a következő tanév szeptember 15-ig benyújtani.

■ **Iskolakezdési tanszercsomag**

Általános iskola első évfolyamán tanulmányukat megkezdő gyermekek szülei igényelhetik. A kérelem július 1-jétől kezdődően augusztus 31. napjáig nyújtható be.

■ **Jó tanulók szociális támogatása**

Kiemelkedő tanulmányi eredményt elérő, rászoruló alapfokú vagy középfokú oktatásban tanulmányokat folytató

diákok számára nyújtott támogatás. Fix összege a tanév 10 hónapjára 15 000 Ft/hó gyermekenként. A tanév végi tanulmányi átlag 4,5 vagy felette kell, hogy legyen. A jogosultság a család jövedelmi helyzetétől függ. A kérelmet a tanév utolsó napját követő naptól kezdődően lehet a következő tanév szeptember 15-ig benyújtani.

■ 18. életévüket betöltők köszöntése

■ Új beköltözők köszöntése

■ Gyermeket egyedül nevelők támogatása

Egyedülálló szülők számára nyújtott támogatás a gyermeknevelés költségeinek enyhítésére. A támogatás összege 30 000 Ft/gyermek/év, és a kérelmező szociális helyzetétől függ.

■ Sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek, tanulók támogatása

A támogatáshoz kérelmet kell benyújtani, összege pedig SNI-s gyermekenként 30 000 Ft. A jogosultság függ a kérelmező és családja jövedelmi helyzetétől. A támogatás gyermekenként és tárgyévente három alkalommal állapítható meg.

■ Ünnepi támogatás

Évente két alkalommal, a karácsonyi és a húsvéti ünnep alkalmából nyújtott támogatás meghatározott gyermekvédelmi támogatásban, többek között gyermeket egyedül nevelők támogatásában, sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók támogatásában, vagy beteg családtagot ápolók támogatásában részesülők részére.

Igénybe veheti, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket nevel családjában, vagy a 18. életévét betöltötte és saját jogán rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult. Összege gyermekenként 15 000 Ft.

■ Oltási támogatás gyermekek részére

(agyhártyagyulladás, kullancs-encephalitis, rotavírus) A családban nevelt meghatározott életkorú gyermekek törvényes képviselői számára nyújtott támogatás bizonyos védőoltások költségeinek fedezésére. A támogatás mértéke a védőoltás költségeit fedezi, de legfeljebb 40 000 Ft. A kérelmet az oltás megvásárlásától számított 180 napon belül kell beadni.

■ Oltási támogatások felnőttek részére

(kullancs-encephalitis, pneumococcus) A kérelmet az oltóanyag megvásárlásától számított 180 napon belül kell beadni. Mértéke az oltóanyag vételára, de legfeljebb 40 000 Ft.

■ Beteg családtagot ápolók támogatása

A támogatás egyszeri összege 50 000 Ft és évente egy alkalommal állapítható meg. A jogosultság a család jövedelmi helyzetétől függ, és feltételeit hitelt érdemlően igazolni kell.

■ Kerékpáros közlekedéshez nyújtott önkormányzati támogatás

Fiatalkorú kerékpárhoz való jutásának támogatása bruttó 5 millió forint keretösszegben (időszaki pályázat).

Lakhatási támogatások

■ Lakásfenntartási támogatás (kiegészítés)

A lakás fenntartási költségeihez történő hozzájárulás. A támogatás a kérelmező és háztartása jövedelmi helyzetétől, valamint a lakásfenntartás havi költségétől függ. Összege havi 5000 Ft, és egy évre kerül megállapításra, amely újra kérelmezhető.

■ Lakáshelyreállítási támogatás

Lakhatási körülmények javítására, lakás helyreállítására (pl. tisztasági festés, villanyvezetékcseré, fűtőberendezés tisztítása) nyújtott támogatás. A támogatás nem általánosan igénybe vehető, a jogosultság a kérelmező és háztartásának jövedelmi és vagyoni helyzetétől függ. A támogatás összege lakásonként és alkalomként nem haladhatja meg a 200 000 Ft-ot.

■ Lakbérttámogatás

Havi rendszerességgel nyújtott lakbérttámogatásra jogosult az önkormányzati lakás bérlője, aki a szociális helyzete alapján megállapított lakbért fizet, valamint a bérlőnek és a háztartása tagjainak vagyona nincs. Jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatához kötött támogatás.

Pályázati, támogatási ügyekben keresse az önkormányzati ügyfélszolgálatokat!

1014 Budapest, Kapisztrán tér 1.

1012 Budapest, Attila út 65.

1016 Budapest, Iskola utca 16.

Hétfő: 8.00-18.00

Kedd: 8.00-16.00

Szerda: 8.00-16.30

Csütörtök: 8.00-16.00

Péntek: 8.00-13.30

Ebédidő: 12.00-12.30

Elérhetőségek:

E-mail: ugyfelszolgalat@budavar.hu

Telefon: 06-1/458-3030, 06-1/458-3025

Levelezési cím: 1276 Budapest, Pf. 1198

A Budavári Önkormányzat a II., a XI., és a XII. kerülettel, valamint a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal és a Menhely Alapítvánnyal összefogva plakátkampányt indított a figyelem felhívása érdekében | Fotók: Kovács Bence és Budavári Önkormányzat

A hideg időben kell a segítség

A téli időszakban a Budavári Szociális és Gyermejjóléti Szolgáltatási Központ kiemelt feladata az anyagi nehézségekkel küzdő kerületi lakosok segítése. Decemberben és a következő hideg hónapokban jelentősen megnő a fűtési és települési támogatások iránti igény, amelyek ügyintézésében a központ aktív segítséget nyújt. Emellett élelmiszer-adományokat gyűjtenek és osztanak, ruhabörzékert szerveznek, valamint fokozott figyelmet fordítanak az idősek ellátására – mondta érdeklődésünkre Krieser Andrea intézményvezető.

Klubjaik télen is nyitva állnak, melegedési és közösségi lehetőséget biztosítva még azok számára is, akik nem klubtagok. A központ krízisvonalat is működtet, mely munkaidőn kívül és hétvégén is hívható az I. kerületi lakosok számára: 06-30/935-2983.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat (MMSZ) kommunikációs vezetője, Romhányi Tamás általánosságban arra hívta fel a figyelmet, hogy a téli hidegben különösen fontos a lakossági jelzés, illetve a felelős reagálás, ha bajba jutott, kihűlés veszélyének kitett hajléktalan embert látunk. Első lépésként érdemes megkérdezni, kér-e segítséget; ha nem válaszol vagy zavart, mentőt, egyébként az utcai diszpécsterszolgálatot kell hívni (telefonszáma: 06-1/338-4186). Tapasztalatuk szerint a hidegben még azok is elfogadják az ellátást, akik máskor elutasítják.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat és a Budavári Önkormányzat is csatlakozott a Menhely Alapítvány, Budapest II., XII. kerület és Újbuda közös plakátkampányához, amely arra hívja fel a figyelmet: ha a hidegben rászoruló embert látunk az utcán fekvő, ne menjünk el mellette – hívunk segítséget. Fazekas Csilla, Budavár alpolgármestere a közös sajtótájékoztatón hangsúlyoz-

ta: a hideg most valódi veszélyt jelent, ezért egy telefonhívás életet menthet.

Aba Csaba, a központ operatív vezetője lapunknak azt mondta, a szeretetszolgálat és a Budavári Önkormányzat együttműködése ellátási szerződésen alapul, amely nappali melegedő működtetésére és utcai szociális munkára terjed ki. A munkát önkormányzati forrás és állami normatíva finanszírozza. (A főváros budai oldalának hajléktalanellátásáért a MMSZ infrastruktúrája és szakemberei felelnek.) Segítő tevékenységükben kiemelt szerepe van a már említett diszpécsterszolgálatnak, amely a budai kerületekben bajba jutott emberekhez irányít segítséget.

A lakosságot arra kéri, hogy ha kockázatos helyzetben lévő embert látnak a tereken, parkokban, akkor lehetőség szerint a helyszínről tegyenek bejelentést, pontos leírással. Életveszély gyanúja esetén mentőt kell hívni a 112-es segélyhívó számon, más helyzetekben a Máltai kríziscsapatok vonulnak ki. Utóbbi esetben a szociális munkások elhelyezést ajánlanak fel szállókon vagy melegedőkben, de ha ezt valaki elutasítja, takarót, meleg teát és élelmiszert adnak neki. A tapasztalat szerint tízből hat-hét ember elfogadja az ellátást. A Fesztly Árpád utcai szállón 64 férőhely van, a telítettség télen eléri a 90 százalékot, de férőhelyhiány miatt senkit nem hagynak az utcán. Szükség esetén partnerszervezetek bevonásával biztosítanak elhelyezést. A szakember azt hangsúlyozta, a befogadáshoz személyi igazolvány és 7 hónapnál nem régebbi negatív tüdőszűrő lelet kell, de akut helyzetben az ellátáshoz nem szükségesek iratok, az életmentés minden adminisztrációt megelőz.

Ambrus Balázs

A Magyar Kultúra Napja

2026. JANUÁR 22.

BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT

17.00 KOSZORÚZÁS

HELYSZÍN: ERKEL FERENC EGYKORI LAKÓHÁZA A BUDAI VÁRBAN
(1014 BUDAPEST, ÚRI UTCA 24.)

18.00 ÜNNEPI OPERETT-KONCERT

A BUGACI HATÁRON

Válogatás Huszka Jenő legszebb dalaiból

*Fellépnek a Színház- és Filmművészeti Egyetem Kiss-B. Atilla
és Homonnay Zsolt által vezetett végzős zenés színművész osztály hallgatói*

Zongorán kísér: Tassonyi Zsolt

HELYSZÍN: VÁROSHÁZA AULA
(1014 BUDAPEST, KAPISZTRÁN TÉR 1.)

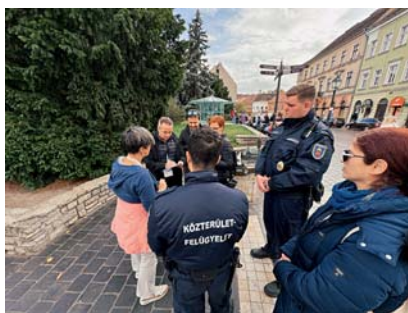
Az esemény ingyenes, de regisztrációhoz kötött: www.maraikult.hu

Kétszeres jelenléttel a biztonságért

Összegezte a tavalyi évet a Budavári Rendészet. A szervezet életében a legnagyobb változást az hozta, hogy több mint kétszeresére növelte munkavállalói létszámát, így nagy mértékben fokozhatta közterületi jelenlétét. Megindultak a rendszeres közös járőrözések és ellenőrzések a rendőrséggel együtt. Ennek köszönhetően a szolgáltató, megelőző jellegű tevékenységek kaphattak nagyobb szerepet.

A fokozottabb közterületi jelenlétnek, illetve a kiemelt célkitűzésnek köszönhetően a rendészek tavaly 3324 alkalommal ellenőrizték a Batthyány teret, szemben 2024-gyel, amikor csak 232-szer tudtak kivonulni a helyszínre. A szintén prioritásként kezelt Dózsa György téri buszparkolót tavaly 420 esetben több órás folyamatos jelenléttel ellenőrizték és felügyelték.

A hajléktalanok által leginkább látogatott kerületi helyszínekre különös figyelmet fordítottak, 7144 esetben ellenőriztek, a tavalyelőtti 4655 esettel szemben. A taxisok el-

lenőrzése a duplájára emelkedett, a 2024-es 485-ről 899-re.

A Budavári Rendészet a múltá nyosságot és arányosságot különös mértékben szem előtt tartva tavaly 609 esetben alkalmazott figyel-

Forrás: Budavári Önkormányzat

meztetést, míg 2024-ben csak 174 esetben. A közlekedési szabályokkal kapcsolatos kerékbilincselések száma radikálisan csökkent, ilyen intézkedés 2024-ben 3867 esetben történt, de 2025-ban már csak 2029-szer került rá sor.

VN

Minden élethelyzetben segít a Budavári Önkormányzat!

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT

♦ **Fogpótlási támogatás:** a fogpótlás technikai költségeinek megfelelő összeg, fogpótlás, de legfeljebb 150 000 Ft

TOVÁBBI TÁMOGATÁSI FORMÁK

♦ **Gépjárművezetői engedély megszerzésének támogatása**

az elméleti, a gyakorlati oktatás díjának és a vizsgadíjnak az összege, de legfeljebb 130 000 Ft

♦ **Gyógyászati segédeszközök beszerzésének támogatása**

megvásárolt gyógyászati segédeszköz(ök) vételárának 50 százaléka, de legfeljebb 80 000 Ft

♦ **Fogszabályozási támogatás**

fogszabályozó készülék vételárának megfelelő összeg, de legfeljebb 80 000 Ft

♦ **Nyelvtanulási támogatás**

nyelvtanfolyam díjának összege, de legfeljebb 80 000 Ft

♦ **Nyelvvizsga támogatás**

nyelvvizsgadíj összege, de legfeljebb 30 000 Ft

Pályázati határidő: 2026. június 30. A pályázat keretösszege 60 millió forint.

A pályázatok érkezési sorrendben, folyamatosan kerülnek elbírálásra a keret kimerüléséig.

Így válasszunk közös képviselőt

A meglepetések elkerülése végett érdemes követni a társasház működését

A társasházak ingatlanulajdonosai nem mindig vannak tisztában a közös képviselő feladataival, sőt még az elnevezésük tekintetében is gyakoriak a félreértések. A lakóépületek működésének tárgykörét és a közös képviselő egyéb ellátandó feladatait, kötelezettségeit Reszkető Zsuzsannával, a BB Társasház és Ingatlankezelő Kft. ügyvezetőjével tekintettük át.

Egy társasház életében számos szereplő lehet: a társasházi közös képviselő, társasházkezelő, a számvizsgáló, illetve maguk az ingatlanulajdonosok. A legalapvetőbb kérdés, hogy mit csinál a közös képviselő, és mekkora lakásszám esetén kell egy társasháznak közös képviselőt választania.

A társasházi törvény ebben világos útmutatást ad: hat lakásos házig nem kötelező, de a lakók választhatnak közös képviselőt, ha szeretnének. Hat lakás felett viszont már kötelező közös képviselőt vagy intézőbizottságot megbízni. Hét lakástól az intéző bizottságnak legalább három tagja kell legyen.

Ha váltanának

A tulajdonosok minimum 10 százalékanak írásos kezdeményezésére köteles a közös képviselő összehívni a közgyűlést, amely aztán dönthet a leváltásáról és utódja megválasztásáról.

Ha a lakóközösség felmondja a korábbi közös képviseleti megbízási szerződést, de nem tud vagy nem akar új közös képviselőt vagy intéző bizottságot választani,

akkor a (hat lakás fölötti) társasház jogszabályt sért. Ez esetben a jegyző kötelezi a házat a törvényes működés helyreállítására.

A szakember azt javasolja, hogy egy külső személy/jogi személy (pl. társasházkezelő cég) végezze a közös képviselői munkát mert – legyen bármilyen kicsi is a ház – egy laikus nem feltétlenül látja át az összes feladatot, nem igazodik el könnyen a jogszabályok útvesztőiben. Műszaki ismeretek is szükségesek a nagyobb felújításokhoz, pályázatokhoz. Ha ezekhez nem ért, később jelentős összegeket kell a társasháznak szakértőkre költeni. Ugyanez érvényes egy pontos elszámolás vagy költségvetés készítésére is, főleg nagyobb házaknál. Ezek mellett ismerni kell a bérbeadás, adózás szabályait, esetleg munkavállalókkal kapcsolatos előírásokat is.

A közös képviselő ára

Egy külsős partner, vagy társasházkezelő cég díjszabásának mértéke több tényezőtől függhet. A piacon nincs egységes ár, mert minden ház más terhelést, kockázatot és feladatmennyiséget jelent. Az alábbi fő szempontok szokták befolyásolni a díjat:

- Lakásszám, mennyire összetett az épület. Milyen feladatokat kell ellátni?
- Műszaki állapot, van-e garanciális ügyintézés? Szükséges-e belső közmű-elszámolásokat készíteni?
- Milyen a fizetési morál, vannak-e perek folyamatban?
- Igényelnek-e helyszíni fogadóórát, pályázatírást?
- Egyszeres vagy kettős könyvelés kötelező?
- Van-e bérbeadás, van-e alkalmazott?

Reszkető Zsuzsanna tapasztalata alapján a lakóközösség diktálja a feltételeket a közös képviselő kiválasztásakor, azaz nem nagyon hajlandó a maga által kalkulált árnál többet fizetni. Többnyire szeretnének a közös képviselői díjon spórolni, és nem árazzák be a közös képviselőt vállalt felelősségét. „Sok házunkban a takarító többet kap, mint a közös képviselő. Verseny van a piacon, a házak szeretik a legolcsóbb, vagy az ismerős közös képviselőt választani, nem a szakmaiság az elsődleges szempont” – húzta alá.

Ha valaki vállalkozóként vagy céggként akar közös képviselőt ellátni, társasházkezelő vagy ingatlankezelő szakképesítést kell szereznie. Ez esetben magát a terü-

letileg illetékes kormányhivatalnál kell regisztrálnia. Ha nem magánszemély, hanem cég végzi a képviseletet, akkor e cégnek kell, hogy legyen alkalmazottja, aki rendelkezik a megfelelő végzettséggel, büntetlen előéletű, és nem áll a tevékenységtől eltiltás hatálya alatt.

A szakember számtalan példát tud említeni arra, amikor a társasház közös képviselője nem végezte jól a dolgát. Volt olyan kezelésbe átvett társasházuk, amelynél gazdasági visszaélések voltak, ezért több rendőrségi, bírósági ügyük is van.

Átláthatóság és egyéb elvárások

A ház pénzügyei akkor átláthatóak, ha minden kiadáshoz megvan a számla, a javítási számlák mögött ott a teljesítési igazolás, és persze fotók sem ártanak. Jogos elvárás, hogy a közös képviselő a hibaelhárításokat azonnal végeztesse el, a karbantartásokat pedig időben tervezze meg. Ne mindig ugyanazzal a saját vállalkozóval dolgoztasson, hanem keresse meg a háznak leginkább megfelelőt – sorolja a szempontokat Reszkető Zsuzsanna.

A közös képviselő nem tagadhatja meg, hogy a lakók minden számviteli dokumentumot megtekinthessenek. A legegyszerűbb módja az átláthatóságnak, ha a pénz-

ügyi kimutatásokat, szerződéseket, közgyűlési jegyzőkönyveket, biztosítási kötvényeket online elérhetővé teszik a tulajdonosok részére.

A társasház könyvelésére független könyvvizsgálatot is lehet kérni, de ez sokba kerül, ezért csak indokolt esetben érdemes. Szükségességéről a közgyűlés szavaz egyszerű szótöbbséggel.

A közös képviselőnek minden évben, a költségvetési év lezárása után írásos éves beszámolót kell készítenie, amit legkésőbb május 31-ig a közgyűlés elé terjeszt. 2026. október 31-étől az elkészült beszámolót és eredménykimutatást már a Földhivatalhoz is be kell nyújtani.

Ha közös képviselőt váltana a ház, elsősorban azt érdemes mérlegelni, hogy ez valóban indokolt, van-e mögötte többségi akarat. Reszkető Zsuzsanna azt tanácsolja, hogy amennyiben a társasház a váltás mellett dönt, a személyes ismeretség helyett azt érdemes mérlegelni, hogy a korábbinál van-e szakmailag jobb jelölt, aki ismeri a kerületet, az önkormányzatot. Azt is tisztázni kell, hogy mire terjed ki a vállalása, s mindezt milyen díjazást vár el.

A ház állapotának és a lakók igényeinek felmérése alapján jogi ismeretekkel és műszaki tudással rendelkező közös képviselőt érdemes keresni, aki írt már pályázatot, nem utolsósorban pedig képes megszerezni az ingatlantulajdonosok bizalmát.

Ambrus Balázs

Fontos változás jön!

A hat lakásosnál nagyobb társasházak közös képviselőjét vagy intéző bizottságának elnökét a társasházi közös képviselők nyilvántartásba vételére kijelölt földhivatalnál kell regisztráltatni, legkésőbb 2026. október 31-ig. A bejegyzéshez ügyvéd közreműködése szükséges.

Amennyiben egy képviselő több társasházat is képvisel, akkor minden egyes társasháznál szükséges a nyilvántartásba vételi eljárás lefolytatása. Ha ez nem történik meg, 2026. október 31. után a megválasztott közös képviselők közösségi ügyintézés kapcsán nem gyakorolhatják képviseleti jogukat.

Otthonom Krisztinaváros

Mindenki Magdi anyusa zaklatott gyermekkoráról vallott

A Horváth-kertben egy cukrászdában találkozunk Fodor Zsóka színésznővel, ahol szinte minden vendég felismeri. Kedves mosolyáról elsősorban a Barátok közt televíziós sorozat Magdi anyusának karaktere juthat eszünkbe. Számára a Krisztinaváros éppen olyan közeli, békés, kisvárosi légkört jelent, mint Pécs belvárosa, vagy amit annak idején Szeged és Békéscsaba adott meg neki. Találkozásunkkor éppen a Boeing, boeing – Leszállás Párizsban című darabbal készült Tamásiba, eközben Pécsen a Harmadik Színházban szerepel rendszeresen.

Jól rálátni a színésznő otthonát jelentő Krisztina körúti házra a Dobayból, ahol beszélgetünk. A színésznő az ötödikre mutat, ahol édesanyjával élt egykor. Mindjárt hozzát teszi, hogy harmadszor lakik itt, de jóformán egész gyerekkorát a Krisztinavárosban töltötte.

– Szülei válása miatt nem lehettek könnyűek gyermekévei. Hogy emlékszik erre az időre?

– Az Attila úton születtem, abba a házba, ahol Ferencsik János kétszeres Kossuth-díjas karnagy lakott. Emlékszem, hogy anyám főzött, Ferencsik pedig egy sámlin ült a konyhánkban. Anyám a zsidóüldözések idején ugyanis bújtatta Ferencsiket. Képzelje, az oroszok vitték át a művészt a zajló Dunán a már felszabadított pesti oldalra. Megígérte édesanyámnak, ha majd közönség lesz a háta mögött, az első sorba fogja ültetni. Anyámnak mindig jó humora volt, és erre úgy felelt, hogy bolond vagyok én, hogy megsüketüljek az első sorban? Jó lesz nekem a páholy is! És a „felszabadulás” után Ferencsik valóban a páholyba ültette anyámat. A karnagy a koncert végén meghajolt és elismerően édesanyámra nézett. Emlékszem, ahogyan apám büszkén kihúzta magát mellette.

– Ekkor együtt volt még a család?

– Igen. Apám – aki nagyon szerette anyámat – később beleszeretett egy Bara Margit típusú nőbe és nem tudott nélküle élni. A váláskor engem a bíróság apámnak ítelt, és onnantól öt éven keresztül albérletről albérletre jártam vele. Anyám pedig a Krisztina körút 73-ban élt a bátyámmal, az ötödik emeleten.

– Emlékszik az 1956-os forradalomra?

– Persze. 1956-ban az oroszok ágyúval lőtték Pestet és egy őrült orosz pont a mi hálósobánkba talált. Isteni csoda, hogy anyámék véletlenül a konyhában voltak, amikor a lövés becsapódott hozzájuk. Akkor születtek másodszor. A forradalom után megköszöntem édesapámnak, hogy beíratott a Rózsahegyi Kálmán Színiiskolába. Innen a forradalom idején az első szerelmem, Dávid Kiss Ferenc kísért haza. A villamosok nem jártak, így sokkal hosszabb volt hazajönnöm. Apám – aki soha

nem ütött meg – kezét dühében pofonra lendítette, én pedig bejelentettem neki: hogy édesapám, kitört a forradalom! Azt válaszolta, hogy aki ilyen tehetségesen tud hazudni, nem érdemli meg, hogy pofont kapjon.

– Akkor tehát Dávid Kiss Ferenc egyengette útját a Színművészetre?

– Mindketten egymásnak voltunk az első szerelmei. Dávid Kiss Ferenc a Pécsi Nemzeti Színházban játszott, ezért a távolság miatt szakadtunk el. Édesanyjától tudom, hogy ő azért nem disszidált, amikor megtehetette volna, mert szerelmes volt. Neki köszönhetem, hogy esti gimnáziumba beiratkoztam. Ő mondta, hogy ha színésznő szeretnék lenni, akkor le kell tenni az érettségit. Életemben ötször voltam nagyon szerelmes, de egyik szerelmem sem akart elvenni. Akik elvettek, vagy el akartak venni, azok nem a nagy szerelmeim voltak. Feri, aki már harmadéves volt a Színművészeten, megkért valakit, hogy készítsen fel a főiskolára. Én a Szép legény volt a szeretőm című Papp László verssel mentem a megmérettetésre. Harminckét tagú zsűri előtt meghallgattak és egyből felvettek a főiskolára, 18 éves korom előtt. Így történt, hogy diplomám van, érettségim azonban nincs. Nem is hiányzott és nem kellett utólag pótolni.

– Bátyja, Fodor Béla 1956 után disszidált Venezuelába. Miért döntött így?

– Anyám javasolta neki, mert egy szerzett puskával masírozott a forradalom alatt a Krisztina körúton. Olyan házmesterünk volt, hogy biztos volt benne, nem hagyják ezt annyiban. Egy barátja szerzett egy vöröskeresztes autót, és annak a dupla fenekében ülve mentek ki Bécsbe. A lágerből azonban csak azokat engedték ki, akiknek befogadó levelük volt. Az egyik nagynéném lánya Venezuelában, Caracasban élt, ő szerzett neki befogadó levelet, így az egyetlen testvérem ennyire távol került tőlünk. Én pedig anyámhoz költöztem, aki szép hosszú életet élt, száz évesen halt meg. Több mint ötven évig éltünk együtt. Nehéz szavakban elmondani a közöttünk lévő kapcsolatot, mert kicsit én is az anyjává váltam egy idő után.

Fotók: Rényi Ernő

– Gondolom, fiatalon munkát kellett vállalnia...

– Apám nem íratott be gimnáziumba, úgyhogy kis kamaszként nagyon sokat dolgoztam, hogy a betegeskedő anyámat segíteni tudjam. Dolgoztam a Csemege Édesipari Gyárban mint segédmunkás, a Corvin Áruházban mint árus, a díjbeszedő hivatalnál mint tisztviselő, de még fejmosó is voltam. Közben pedig mindig színész akartam lenni. A nagy Budapesti Szavalóverseny aranyérmese voltam, és már hat évesen mesedrabban játszottam.

– Kiket őriz emlékeiben a főiskolás évekből?

– Osztályfőnököm Szinetár Miklós volt. Balázs Péter, Drahota Andrea, Bálint András, Farkas Gabi voltak osztálytársaim. Érdekes, hogy Gabi férje professzor lett Cambridge-ben és egy alkalommal kiköltöztem hozzá.

– A főiskolás éveiben még itt éltek a Krisztina körüti öt szobás lakásban?

– Igen, de azokban az években ez luxus volt, nem hagytam a hatalom. Három albérlővel együtt kellett laknunk. Később anyám csak úgy tudott elmenni ebből a lakásból, hogy a többieknek is szerzett albérletet. A Belgrád rakpartra költöztünk, és onnan több mint ötven évet laktam anyámmal még a férjeim mellett is. Mint említettem, anyám nagyon szellemes ember volt, azt hiszem, hogy amit megörököltem tőle, az a humora. Visszatérő gondolata volt, hogy ha az ő lányánál lenne szebb, tehetségesebb és okosabb, biztosan elmondaná!

– Bátyjával tartották a kapcsolatot? Ő mikor jött haza először?

– Erre nem emlékszem pontosan, de a rendszerváltás után rendszeresen járt haza. Már a kecskeméti Kátona József Színházban dolgoztam, amikor azért nem hosszabbították meg a szerződésemet, mert beadtam a kérelmet, hogy Venezuelába szeretnék utazni a bátyámhoz. Ekkoriban kezdtem el a vendéjátékot Budapesten. A Vígszínházban több darabban játszottam, nagyon szeretett Darvas Iván, aki Amálikának szólított. Egy évig tévébemondónő is voltam, Kertész Zsuzsával és Berkes Zsuzsával egy időben. Később egy évig játszottam Békéscsabán, onnantól számítom magamat ténylegesen színésznek. Nem a főiskolán tanultam meg a szakmámat, hanem vidéken. Békéscsabán voltam, amikor táviratot kaptam Léner Pétertől az akkori szegedi főrendezőtől. Remegő kezekkel vezettem oda a Kispolszкимal. Ő azt mondta: nem láttam magát még színpadon, de sokat hallottam magáról, és beszélgetésünk alapján azt mondhatom, hogy egy színésznőnek olyannak kell lenni, mint maga. Tizenhat évre leszerződtem. Udvaros Dorottya édesanyjával, Dévay Kamillával nagyon jó barátságba kerültem. Csodálatos színésznő volt, nagy tehetség. Kistarcsai munkatáborba került és nagyon megviselten, fél gyomorral jött ki onnan. Sohasem tudott megbocsájtani. A Nemzeti Színházból vitték Kistarcsára, amikor a Csongor és Tündét próbálta. Haláláig a barátnőm volt. Udvaros Dorottya éppen ezért kicsi kora

óta jól ismerem. Nem volt neki sem könnyű gyerekkora, mint ahogy az enyém is nagyon nehéz volt.

– A fiatalkori sérüléseket tudta a szakmai pályáján kamatoztatni?

– Az élet minden mozzanata használható egy színésznek, mert mi úton-útfélen figyeljük az embereket. Nagy hasznom volt abból, hogy már fiatalon dolgoztam, sokat segített a pályán, hogy ennyire sokoldalú volt a gyerekkorom. Az életből vett jelenetekből kellett a színpadra vinni, ami nekem bőven volt a többiekhez képest, akik frissen az középiskola után kerültek oda. Hálás vagyok a Jóistennek a szeretetlen gyerekkoromért, mert megtanultam két lábbal a földön állni. Engem soha senki nem nevelt. Nem tudok idézni apámtól egyetlen mondatot, amit viszek magammal mint útavalót.

– Nem tervezett családot egyik férjével sem?

– Nem akartam szülni sem a színháznak, sem pedig az anyámnak és egyik férjem sem volt alkalmas arra, hogy apja legyen a gyermekemnek. A színházért és anyáért éltem.

– A rendszerváltás utáni évek szüleménye az RTL Klub kereskedelmi csatorna és a Barátok közt sorozat. Hogyan csöppent bele?

– Szinkronizálásból éltem akkoriban, és a színészek között hallottam a készülő szappanoperáról. Mindenki azt gondolta, hogy biztosan neves színészeket fognak kiválasztani a sorozatra. Kalamár Tamás producer azonban úgy döntött, hogy ő maga fog sztárt faragni a színészekből. Teljesen esélytelennek tartottam magamat, de elmentem a castingra. Amikor Kalamár Tamás felhívott a pozitív eredménnyel, meg kellett kérnem, hogy ismétlje meg, amit mondott. Örömben sírva fakadtam. Várkonyi András, aki Kertész Vilmos szerepében a partnerem lett, jó barátom volt, mi már 1972 óta ismertük egymást.

– Hogyan találta el az Ön által alakított Magdi anyus személyiségét?

– Ma is elmondhatom, hogy Magdi anyus figuráját szeretik az emberek. De az is hozzátartozik, hogy a népszerűség irigységet is szült. Pécsre is azért költöztem, mert egyrészt itt már két éve játszották nagy sikerrel a Moravetz Levente rendezte Örömlányok végnapjai című darabot, másrészt idővel érezni kezdtem az tévésorozat miatti irigységet a színészek körében. A hirtelen jött népszerűségem nagyban benne volt, hogy így határoztam. Közben Pécsen Dévényi Ildikó színésznő és producer megkapta a Fergeteges komédia című darab jogait, és engem hívott nagymama szerepre. Ezzel járom az országot és mondhatom, hogy szerelmes vagyok a szerepbe. Emellett az Ezsikétől Anyusig önálló estem is fut, amit szintén nagyon szeretek.

– Hogy fogadta a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje díjat 2019-ben?

– Halálosan boldog voltam! Schmuck Andor a pótfiam volt és azt gondolom, ő is segített ebben.

– Hogyan tudta feldolgozni a politikus nem várt, hirtelen halálát?

– Ő volt a mindenem, nem tudom elmondani, mennyire hiányzik. Andor egyszer meg is tréfált egy újságírót azzal, hogy én az édesanyja vagyok. Sokat utaztunk, nagyon jószívű, mélyen hívó ember volt.

– Zsóka néni hívó ember?

– Hiszek Istenben, de soha nem éreztem magam igazán biztonságban. Nincs olyan, aki segítene a problémáimat megoldani. Természetesen vannak jó barátaim, de mindeneke előtt magamra számíthatok. Közben nagyon hálás vagyok a Jóistennek, hogy Magdi anyus szerepe megtalált, mert minden jó, ami azóta ért engem, mintha a Jóisten gondviselő keze lenne.

Szilléry Éva

Mozogjunk télen is, vár a jég!

Az új évben is vár mindenkit a jégpálya a Czákó utcai Sport- és Szabadidőközpontban hétköznaponként, ahol a testmozgás, a kikapcsolódás és a közösségi élmény találkozik! A pálya hétköznapi délután 3 és 6, hétvégenként 10 és este háromnegyed 6 között áll nyitva a nagyközönség előtt. Tanítási napokon reggeltől koradélutánig a kerületi óvodás, iskolás csoportoké a jég, számukra és a kerületi 18 év alattiaknak ingyenes a belépés.

A kerületi felnőttek kedvezményes, 1750 Ft-os jeggyel korcsolyázhatnak, a jegy egyszeri belépésre jogosít. A helyszínen korcsolyabérlés és -élezés is lehetséges.

Mindeközben a sportközpont műfüves kispályáján a téli időszakban is változatlan módon lehet focizni naponta este 10 óráig. A pavilonban

Fotó: Czákó utcai Sport- és Szabadidőközpont

három pingpongasztal is várja a vállalkozó kedvű sportolókat. Az asztaloknál napközben gyakran játszanak kerületi iskolás csoportok, de foglaltság esetén természetesen az asztalt előre lefoglaló az elsőbbség. A sportközpontban a hóesés

sem jelenthet akadályt, a futókörrekortánját rendszeresen tisztítják a pályamunkások, és a tapasztalatok alapján vannak is szép számmal, akik a rendszeres kocogást, futást télen sem szüneteltetik.

VN

INGYENES KORCSOLYAOKTATÁS!

A Budavári Önkormányzat ingyenes korcsolyaoktatást biztosít január 16-án, pénteken, I. kerületi lakosok számára, korosztályokra bontva.

Oktatási időszavok:

- **15.00-15.45** 3-6 éves korosztály
 - **16.00-16.45** 7-14 éves korosztály
 - **17.00-17.45** 14+ korosztály
- időszavonként legfeljebb 50 fő

Szabad korcsolyázás:

18.00-22.00 óra között az önkormányzat ingyenesen nyitja meg a pályát az I. kerületieknek.

Részletek, jelentkezés: www.maraikult.hu

Igényelje a fűtési támogatást!

A Budavári Önkormányzat a fűtési idényben (október 15. – március 1.) havi 10 vagy 20 ezer forinttal támogatja a lakcímmel rendelkező és életvitelszerűen a kerületben élő jogosultakat.

A jogosultság feltételeiről érdeklődjön személyesen az önkormányzati ügyfélszolgálatokon vagy interneten a budavar.hu/szocialis-ugyek oldalon.

A fűtési támogatás március 1-ig igényelhető, az elbírálás folyamatos.

A támogatás iránti kérelem Ügyfélszámon keresztül is benyújtható.

A kérelem kitöltésében, benyújtásában készséggel segítenek az Ügyfélszolgálati Iroda munkatársai, valamint a 06-1/458-3051, a 06-1/458-3035 vagy a 06-1/458-3033-as telefonszámokon is segítséget igényelhetnek a Szociális és Intézménytámogatási Iroda munkatársaitól.

Hagyomány és innováció

Aktív iskola, komplex képességfejlesztés és ELTE partneriskola a Batthyányban

Több mint 150 éve várja a gyerekeket a Batthyány Lajos Általános Iskola, amely a hagyományok, az értékteremtés és az innováció mentén definiálja önmagát. Az ország első állami iskolája, amely Montessori osztályt is indított. Aktív Iskola program, Millió lépés az iskoláért, Sakkpalota program, Örökös Ökoiskola és Digitális egyensúly, tudatos eszközhasználat – csak néhány hívószó a kínálatukból. Folytatjuk a kerületi általános iskolák bemutatását.

Közel háromszáz diák, évfolyamonként két osztály – egy Montessori és egy BatyiPlusz – 20 fős, ideális osztálylétszámok. A gyerekek egy része körzetes, a többi diák más kerületekből, agglomerációból ingázik. A Batthyány Lajos Általános Iskola a hagyományok, az értékek, az innováció és a gyermekközpontúság mentén határozza meg önmagát. Nem véletlen, hogy ők voltak azok, akik elsőként a közoktatás keretein belül az 1998-99-es tanévben Montessori jellegű osztályt indítottak. „Támogatjuk az egyéni tanulási utakat, gondozzuk a tehetségeket, segítjük a lassabban haladókat, nagy hangsúlyt fektetünk a differenciált tanulásszervezésre és az előkészített környezet biztosítására” – mondta lapunknak Támbáné Bálint Ágnes igazgató.

Annyi program fut az iskolában, hogy nehéz felsorolni. Talán a legfontosabb: törekednek az egyensúlyra, hogy kielégítsék a diákok napi mozgásigényét, közös, társas – offline – feladatokban vegyenek részt. Figyelnek arra, hogy a XXI. század kihívásaihoz igazodva tudatos digitális eszközfelhasználók legyenek, akik a tanulás támogatására is alkalmazzák a mesterséges intelligenciát. Az iskola a szülők és diákok aktív részvételével egy digitális szabályrendszer kidolgozását tűzte ki célul. Az ELTE partneriskolájaként aktív szerepet játszanak a tanárképzésben. Nemcsak rövid és hosszú gyakorlatos hallgatókat fogadnak, hanem pályaszocializációs gyakorlatukat is itt végzik az egyetemista csoportok. Pedagógusaik segítik egy új tanári generáció identitásának kialakítását.

Az intézmény a Magyar Diáksport Szövetség által indított mozgásösztönző programnak, az Aktív Iskola programnak a mentoriskolája, ezzel segítve a többi iskola szakmai, módszertani munkáját. Diákjaik közül sokan eredményesen vesznek részt a diákolimpia versenyen és maguk is szerveznek ilyen eseményeket. Az iskolában lehet focizni, röplabdázni vagy kosárlabdázni – a Batthyány a Vasas Pasarét női és férfi kosárlabda csapat bázisiskolája. Emellett lehetőség nyílik karatézni, capoeirázni, táncolni. Ugyancsak a mozgást támogatja a Millió lépés az iskoláért kihívás, amelynek keretében gyerekek, szülők, tanárok együtt túráznak. A Budavári Önkormányzat és a Közép-Budai Tankerület támogatásával folyamatban van egy új tornacsarnok kialakítása is. A nemzetközi kosárlabda-szabvány méretű teremben lehetőség lesz egyszerre két testnevelés órát is tartani, valamint egy aula és klubhelyiség is tartozik majd a létesítményhez.

Öt éve indult az alsó tagozatosoknak a BatyiPlusz program, amely modern és hagyományos értékeket ötvöztet: a Polgár Judit-féle Sakkpalota programot például komplex képességfejlesztésként beépítették a matematika óráiba heti egy órában. Versenyek és szakkör is várja a sakk szerelmeseit. A programban a rajz és vizuális kultúra is kiemelt szerepet játszik. Játékos feladatként a gyerekek elkészítették saját önarcképüket, majd ugyanezt mesterséges intelligencia segítségével, végül összehasonlították az alkotásokat. A BatyiPlusz osztályos gyerekek színdarabokat mutatnak be a szülőknek, amelyekben a

táncos elemek és az ének is fontos szerepet játszanak, melyhez a díszleteket is maguk készítik.

A Montessori osztály napirendje reggel 8 órától 16 óráig tart. A nap beszélgetőkörrel kezdődik, a tanítási blokkok mellett jut idő a szabad levegőn való játékra, elcsendesedésre, mesére és a kreatív alkotásra. A „segíts, hogy magam csinálhassam” mottó szellemében legfontosabb az önállóságra nevelés, a szabad eszközválasztás, az önellenőrzés lehetőségének biztosítása. A felső tagozaton a két profil módszertani elemei jelennek meg. Alsós kollégák segítik az alsó és felső tagozat közötti zökkenőmentes átmenetet.

A szülői igényeket figyelembe véve az iskolában ma már kizárólag angol nyelvet tanulnak a gyerekek, de aki szeretne, szakkör keretében németre is adódna lehetőség. A nyelvtanulás az első három évben szakköri formában választható. Negyediktől heti 2, ötödikben és hatodikban heti 3 angol óra van. Az utolsó két évfolyamon a fogékonyak emelt szinten tanulhatnak heti 5 órában. A nyolcadikosok közel harmada a középfokú (B2) nyelvizsga szintjéig sajátítja el a nyelvet. A felső tagozaton nagy népszerűségnek örvendenek a teamórák - például a történelem/művészettörténet, a földrajz/angol- elősegítve ezzel a tantárgyak integrációját.

Fotók: Tóth Tibor

Az intézmény Örökös Ökoiskola, az iskola közössége tavasszal virágokat ültet és közösen gondozza a magashágásokat. A tankonyhán a főzőszakkörön felhasználják a megtermelt fűszernövényeket, zöldségeket.

Az iskola igazi közösségként működik, minden alsós osztálynak van felsős testvérosztálya. A hetedikes és nyolcadikos diákokat bevonják a különböző programok szervezésébe. Fontos a minőségi együtt töltött idő, az egész tanévet átölelik a változatos programok, mint az őszi családi szombat, az ökonap, a projektnap. Nagy népszerűségnek örvend az Éjszaka a Batyiban rendezvény ahol a diákok játékos programokon vehetnek részt. A Batthyány-napon helytörténeti, helyismereti vetélkedőt rendeznek többek között a Várban, Megemlékeznek az 1848-49-es forradalom és szabadságharcról, névadójuk, az első szabadon választott magyar miniszterelnök október 6-i mártírháláláról és 1956-ról is.

Változatosak a kulturális sokszínűség köré épülő programok, amelyeket az önkormányzat is támogat. Egyre több a világ különböző tájáról érkező diák, akik a saját hazájukat mutatják be több szempontból: zene, ételek, sport, nevezetességek, állatok, növények. Az idén megrendezendő rendezvénysorozatnak külsős meghívott vendégei is lesznek.

Balogh Roland

A Batthyány Lajos Általános Iskola

Az 1872-ben Eötvös József kultuszminiszter által alapított intézmény Buda első középfokú leányiskolája volt. Az intézmény a Fő utca, majd a Kapucinusok rendháza után 1892-ben került a kétemeletes, neoreneszánsz stílusú, vöröstéglás épületbe, ahol ma is működik. Az iskola alapításának 100. évfordulóján, 1972-ben vette fel a mártír magyar miniszterelnök, Batthyány Lajos nevét.

Híres diákok:

- Beliczai Balázs humorista
- Berkes Gábor gyerekszínész, zenész
- Csillag András üzletember, Gundel Károly dédunokája
- Fazekas János, a Lánchíd hídmestere
- Jenei Erzsébet Junior Prima-díjas hárfaművész
- Labrosse Dániel képzőművész, illusztrátor, animátor
- László Gáspár színművész
- Lewis Chester kosárlabdázó
- Simorjay Emese színésznő, szinkronszínész
- Sipeki Zoltán gitáros, zeneszerző, zenei rendező
- Takács András Prima Primissima-díjas újságíró, dokumentumfilmes, az On the Spot egyik alkotója
- Zubor Attila olimpiai döntős, kétszeres világbajnoki bronz-, Európa-bajnoki ezüst- és bronzérmes úszó

Összekovácsolni a kerületet

Budavár küldetése: értéket teremteni a helyieknek és a nagyközönségnek egyaránt

December 1-jétől Kardos István vezeti a kerület művelődési- és sportéletét szervező Budavári Községi Nonprofit Kft.-t. A kulturális menedzser nemcsak kerületi polgárként ismeri közléről az I. kerületet, hanem szakmai pályája révén is: a művészeti életben dolgozott, legutóbb kilenc éven keresztül a Magyar Rádió Művészeti Együttesei menedzsereként. Arról beszélgettünk vele, milyen jövőképet képzel el Budavár közösségi és kulturális életének élén.

– Megbízatása előtt nyilvánvalóan egyeztetett a kerület vezetésével a közösségi és kulturális adottságokról. Mi az alapvető elvárás?

– A Budavári Községi Nonprofit Kft. rendkívül sokrétű feladatot lát el. Fenntartunk egy művelődési központot, amelyet naponta töltünk meg különféle programokkal a baba-mama klubból a zenekari produkciókig. Emellett 7 helyszínen szervezünk még kulturális és közösségépítő programokat, működtetünk egy szabadidő- és sportcentrumot, valamint háromhetente egy 52 oldalas kiadványt jelentetünk meg, a Várnegyed magazint. Azt gondolom, ez önmagában is komoly szakmai kihívásnak minősül. Ha tovább kell bontani a kihívást, a legszebb feladat számomra az, hogy egyszerre figyeljünk a helyi közösségre és a Budavár iránt érdeklődő, szélesebb közönség igényeire is. Ez érzékeny egyensúlyt igényel, hiszen Magyarország egyik frekvenciált, kulturális szempontból is kiemelkedő városrészéről beszélünk.

– A megbízatása előtt, kerületi lakosként mikor vett részt legutóbb a Budavári Község valamely programján?

– Tavasszal a MáraiKult egyik előadásán jártam a Krisztina téren, nyáron a Tér-Kép Galéria kiállítás megnyitóján, szeptemberben pedig a Czakó utcában megrendezett Budavári Fesztiválon. A kerület zenei szolgáltatásával mindig elvárásom, hiszen a népzene mellett kedvelem a blues és a rock muzsikát is.

– Hogyan teremthető meg az egyensúly a helyi alkotók és az országosan ismert művészek, felkérése, szerepeltetése között?

Kardos István

Az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán végzett politológia szakon. Produkciós cégével több nagyvállalat belső és külső kommunikációs folyamataiban vett részt. Dolgozott az MTVA kommunikációs főmunkatársaként. 2016 és 2024 között a Magyar Rádió Művészeti Együttesei menedzsere volt. Hat éves korától néptáncolt, tizenéves korától játszik gitáron és brácsán.

– A magyar kulturális élet rendkívül gazdag. Az I. kerület léptéke ugyanakkor inkább egy kisvároséhoz hasonlítható, ezért a helyi művészek bemutatása mellett tudatosan érdemes olyan alkotókat is meghívni, akik képesek párbeszédre lépni a budavári közönséggel. Ezt a gondolkodást tovább lehet tágítani nemzetközi irányba is miért ne mutatkozhatna be például Bécs I. kerület kulturális élete, gasztronómiája vagy hagyományőrző tevékenysége valamelyik budavári helyszínünkön? A testvérvárosi kapcsolatok ebben komoly lehetőséget rejtnek. Ezekben a pillanatokban is szerveződik egy hasonló program, hiszen – a tervek szerint – Marlow testvérvárosunkból májusban ide várjuk fúvószenekarukat.

– A Várkert Bazár sokak szemében versenytársnak tűnhet. Ön hogyan látja ezt a viszonyt?

Fotó: Törő Balázs

– Nem versenytársként tekintek rá. A Márai díszterme sem méretében, sem funkciójában nem hasonlítható a Várkert Bazár nagy konferenciaterméhez. A mi terünk gyakran bizonyul szűkösnek, de ez valójában hatalmas siker. A több mint 110 főt befogadó előadótermünk csodálatos helyszín, de gondolkodunk azon, hogy egyes teltház programjainkat élő közvetítés formájában is elérhetővé tegyük, így azok is részesei lehetnek a közösségi élménynek, akik személyesen nem tudnak jelen lenni. Ha viszont az együttműködésről kell beszélni, akkor mondhatom, hogy a Várkert Bazár és a mi intézményünk már most is kiváló kapcsolatot ápol. Mi sem mutatja ezt jobban, minthogy a társaságunk és az önkormányzatunk által közösen szervezett időskorúak karácsonyi koncertje Soltész Rezső művész úrral hibátlanul, teltházzal és hatalmas sikerrel zajlott le a Várkert Bazárban.

– A készülő Márai Sándor-kiállítás miként válhat élő kulturális viszonyítási ponttá?

– Régi adósságát törleszti Budapest azzal, hogy megnyílik az ország első állandó Márai-kiállítása. A tárlat a tervek szerint 2026. március 18-án tárja ki kapuit és kiemelt pillére lesz a 2025. április 11-én elindult Márai- emlékévknek. Ez különösen indokolt, hiszen Márai alkotói pályáját és legmeghatározóbb időszakát a mi kerületünkben élte. A Petőfi Irodalmi Múzeummal közösen készülő, kétnyelvű kiállítás teljes képet ad életművéről, ráadásul eddig nem látott személyes tárgyakat is

bemutatunk majd. A Virág Benedek Ház nem csupán kiállítótérként funkcionál majd, hanem aktív szellemi műhelyként, találkozási pontként is. Ennek a véleményem szerint eddig alulhasznosított közösségi térnek az újrapozícionálása kulcskérdés lesz a jövőben.

– A Czákó utcai Sport- és Szabadidőközpont fejlesztései közül mit emelne ki 2026-ra?

– A Sportközpont teljes világításának korszerűsítését és bővítését tervezzük, amely lehetővé teszi az alkonyat utáni biztonságos sportolást is. Fontos szempontunk ebben, hogy mindezt minimális fényszennyezés mellett valósítsuk meg, a környéken élők nyugalma messzesemenőig tiszteletben tartva. Egy másik elképzelésünk szerint a fenntarthatóság mentén zöldítést tervezünk, hogy a centrum energiafelhasználását is jóval hatékonyabbá tegyük.

– A Budavári Fesztivál hagyományteremtő szándékkal indult. Lesz folytatás?

– Egyértelműen igen. A látogatottság kimagasló volt az első alkalommal annak ellenére, hogy a fesztiválszezon csúcán rendeztük meg az eseményt, ráadásul a Budavári Borfesztivállal egy időben. A jövőben szeretnénk a programok bővítését úgy kézművesfoglalkozásokkal mint más kísérőeseményekkel. A Budavári Fesztiválnak nem célja versenyezni más rendezvényekkel: a lényege a kerületiek összekapcsolása, a budavári kohézió növelése, a találkozás és a közös élmény megteremtése generációkon átívelően.

Kuthi Áron

Újítsa meg parkolási engedélyét!

A 2025-ös parkolási engedélyek 2026. január 31-ig érvényesek, így érdemes mihamarabb kiváltani az ideit. Ezt két módon lehet megtenni: elektronikusan az **ugyfelablak.budavar.hu** oldalon, vagy személyesen az Attila út 65. szám alatti

és a Kapisztrán tér 1. szám alatti Ügyfélszolgálati Irodákban.

Az I. kerületben állandó lakcímmel rendelkezők számára az első gépjármű után továbbra is 100 százalékos kedvezményt biztosít az önkormányzat. A parkolási hoz-

zájárulások kiadásának költségterítése 5000 forint. A második gépjárműre vonatkozó díjakat az alábbi táblázat tartalmazza. Ügyintézés- sel kapcsolatos további információk a **budavar.hu/parkolas** oldalon találhatóak.

-vn

Második gépjármű várakozási díja állandó lakóhely esetén

Besorolás	Budai Vár védett övezetben	3011, 3016 zónákban (Víziváros, Várszoknya, Attila út, Krisztina krt.)	3012, 3017 zónákban (Naphegy, Tabán, Gellérthegy)
EURO 2 vagy alatta	5000 Ft költségterítési díj + 225 000 Ft	5000 Ft költségterítési díj + 150 000 Ft	5000 Ft költségterítési díj + 112 500 Ft
EURO 3	5000 Ft költségterítési díj + 157 500 Ft	5000 Ft költségterítési díj + 105 000 Ft	5000 Ft költségterítési díj + 78 750 Ft
EURO 4	5000 Ft költségterítési díj + 112 500 Ft	5000 Ft költségterítési díj + 75 000 Ft	5000 Ft költségterítési díj + 56 250 Ft
Hibrid vagy EURO 5 és felette	5000 Ft költségterítési díj + 67 500 Ft	5000 Ft költségterítési díj + 60 000 Ft	5000 Ft költségterítési díj + 45 000 Ft
Elektromos, zéró emissziós	5000 Ft költségterítési díj + 29 250 Ft	5000 Ft költségterítési díj + 30 000 Ft	5000 Ft költségterítési díj + 22 500 Ft

Lábszánkósok a katlanban

A hazai sísport bölcsője bizony a Vérmező volt

Ha ma rápillantunk a Vérmező sík, ligetes parkjára, aligha tippelnénk arra, hogy ez a hely volt egykor a magyar síelés történetének abszolút origója. Földváry Gergely történész, a Hegyvidéki Helytörténeti Gyűjtemény vezetője a készülő A Krisztinaváros című könyv kapcsán mesélt arról, milyen meglepően mozgalmas volt a Vérmező téli élete több mint száz évvel ezelőtt.

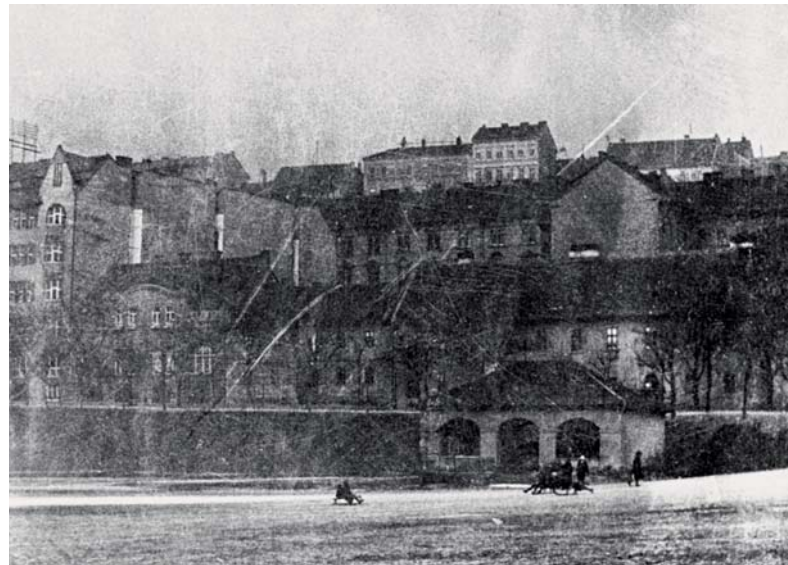
Ama már legendaként emlegetett történet leírása eredetileg a Turizmus és alpinizmus című periodikában jelent meg 1917-ben. E cikk szerint 1892-ben két sportos budai úriember, Demény Károly és Bély Mihály egy német ifjúsági újságban (a Der Gute Kamerad-ban) olvasott először a „sílécen való közlekedés” különös skandináv hagyományáról. Felkeltette érdeklődésüket az újdonság, így eldöntötték, hogy kipróbálják. Az sem szegte lelkesedésüket, hogy hamar kiderült, Magyarországon sehol nem lehetett sífelszerelést kapni.

Demény – aki történetesen a postaigazgatóság vezetője volt – kapcsolatait latba vetve levelet küldött az oslói postaszolgálatnak, az ottani kollégák segítségét kérve. Néhány héttel később hat darab síléc és a hozzá tartozó botok megérkeztek Budára. A két férfi – akik a BBTE (Budapesti Budai Torna Egyesület) meghatározó alakjai voltak –, nem sokkal később a Vérmező felé vették az irányt, hogy kipróbálják új szerzeményüket. A bemutató azonban finoman szólva sem sikerült fényesen.

Fel, a Kis-Svábhegyre!

A síelésről akkor még senki sem tudott semmit, a hora fektetett léceket leginkább érthetetlen faalkalmatosságnak nézték. A korabeli lapok tudósítása szerint kisebb tömeg verődött össze, hogy megnézze, hová tart a két vállalkozó szellemű ember azokkal a „deszkákkal”. Amikor azonban ráálltak a sílécekre... semmi nem történt. A Vérmező ugyanis már akkor is többnyire sík volt – kissé mélyebben feküdt ugyan, mint ma, hiszen a II. világháború törmelékeit később töltötték oda –, de a lesikláshoz szükséges lankákat még így sem biztosította. A bemutató csúfos kudarcba fulladt, a nézők háborogtak, a lapok pedig ironikus hangvételben számoltak be az új „csodasportszer” első budapesti bemutatásának kudarcáról.

A két férfi azonban nem adta fel. A Vérmezőt hátrahagyva felkapaszkodtak a közeli Kis-Svábhegyre, ahol valamivel komolyabb lejtők várták őket. A művelet ott már sokkal izgalmasabbra sikerült. Bár egyikük sem tudta, hogyan kell irányítani a léceket, a gravitáció ha-

Szánkózás a Vérmezőn 1913-ban | Forrás: Fortepan/Magyar Bálint

tására és a síeléstechnika ismeretének hiányában – a korabeli leírások szerint – a próbálkozás fékevesztett száguldásba torkollott.

Út a bajnokságig

Ezen a ponton kapcsolódott be a történetbe egy norvég építész cég budapesti mérnöke – ő volt az, aki megmutatta a kezdeti technikát a lelkes, de teljesen tapasztalatlan magyar síelőknek. 1894-ben végül megalakult az első magyar sícsapat, vagy ahogy akkoriban nevezték: lábszánkó csapat. Bár a Vérmező volt az első helyszín, ahol a budapesti síelők először ráálltak a lécekre, a sport központja nagyon hamar a Svábhegy és a Normafa lett. 1909-ben már hivatalos téli sportversenyt rendeztek itt, ahol négy különböző számban – lesiklás, sífutás, síugrás és egy kombinált szám – indultak a versenyzők. A síugrás ekkor még nem hatalmas sáncokról történt: hókupacokból kialakított kis bukkanókról ugráltak.

1919-re már országos síbajnokságot is rendeztek a Normafán. Trianon után, amikor Magyarország elveszítette magashegységeit, a budai hegyek még inkább

Az első magyar síegyesület 1895-ben | Forrás: Hegyvidéki Helytörténeti Gyűjtemény

felértékelődtek, a téli sportélet az 1920–30-as években élte első virágkorát. Ebben az időszakban a Gellérthegy északi oldalán a „kis és nagy norvégnak” keresztelt lejtőkön is többen próbálkoztak.

Ródlík, korcsolyák és szentmise

A síelés csak később vált tömegessé, a korcsolyázás és szánkózás azonban már jóval korábban népszerű volt. A Vérmező környékén élők a havas teleken birtokba vették a környező dombokat. A Széll Kálmán tér helyén egykor hatalmas bányató állt, amely télen befagyott – ez volt a környék egyik első természetes korcsolyapályája. Az 1896-os millenniumi kiállításra épített sör csarnokot is ide helyezték át a Városligetből, és némi átalakítás után

korcsolyacsarnokként működtették. Később Sándy Gyula – a majdani Postapalota építész – fedett jégcsarnokot is emelt a téren.

A korabeli budai teleket ma már nehéz elképzelni: autóforgalom nélküli hosszú hetekig tartó havazás, városzerte befagyott vízfelületek, ahol a városvezetés egyes hegyvidéki utcákat lezáratott és hivatalosan is szánkópályává nyilvánított.

A Vérmező jelentette hatalmas katlan sosem volt igazi sípálya, de a magyar síelés történetéből mégsem lehet kihagyni. A terület persze a századforduló és az 1940-es évek közötti időszakában nem a síelésről vált emlékeztetéssé. Az 1875-ös nagy esőzés következtében – amikor az Ördögárok megáradt –, hatalmas tóvá változott. Hauszmann Alajos meg is írta, hogy közlekedése során milyen nem várt természeti akadályba ütközött. Csak 1890-re fedték le és szüntették meg a hely ártér funkcióját. A fotók és korai filmfelvételek szerint jelentőségét ekkortól már leginkább a díszszemlék, népünnepélyek, cserkészrendezvények és lovasversenyek adták. Innen indult 1896-ban a millenniumi díszmenet (amely aztán a Várban ért véget), de innen indult 1900-ban a Bécs-Budapest távolsági lovasverseny, és innen startoltak a gróf Andrássy Géza nevével fémjelzett budai lóversenyek is. A Nemzeti Hadsereg budapesti helyőrségének katonái Horthy Miklós kormányzó jelenlétében itt tettek esküt 1920 áprilisában az alkotmány alapján az új államrend védelmére.

A XX. század első feléig a Vérmező végig megtartotta pezsgő társadalmi szerepét. Története ezen korszakának végére az 1930-as Szent Imre emlékét záró nagy, demonstratív katolikus szentmise tett pontot.

Ambrus Balázs

Lovasok a vérmezőn 1927-ben | Forrás: Fortepan/Somogyvári Gergő

BUDAVÁRI BABA-MAMA KLUB

0–3 éves korú gyermekeknek
és anyukájuknak

MINDEN SZERDÁN 10.00–11.00
2026. JANUÁR 14-TŐL

A részvétel ingyenes, de regisztrációhoz
kötött: www.maraikult.hu

Helyszín: Márai Sándor Művelődési Ház
1013 Budapest, Krisztina tér 1.

*Csatlakozz hozzánk.
Kapcsolódj. Kérdezz. Nevess. Lélegezz.
Itt nem vagy egyedül.*

✕ MESÉS VÁRAKOZÁS ✕

INGYENES CSOPORTFOGLALKOZÁS

AZ I. KERÜLETI VÁRANDÓS ÉDESANYÁKNAK

6 alkalom, 12 hét, 4-8 fős támogató női kör,
ahol a várandós édesanyák valóban önmagukra,
születendő gyermekükre és egymásra
hangolódhatnak. A foglalkozásokat népmesék
és művészetterápiás élmények színesítik.

CSOPORTVEZETŐK

Sels Vera és Forró Réka művészetterapeuták

JELENTKEZÉS

Név és telefonszám megadásával az alábbi
e-mail címen: mesesvarakozas@gmail.com

IDŐPONTOK 2026-BAN

JANUÁR
18. ÉS 25.
9-12 ÓRA

FEBRUÁR
8. ÉS 22.
9-12 ÓRA

MÁRCIUS
8. ÉS 22.
9-12 ÓRA

Fazekas János

Fotók: Rényi Ernő

Kelempájsz Zénó

Sikátorok rockbandája

*A nyolcvanas évek együttesének
mind az öt tagja tősgyökeres kerületi*

Csak a hazai rockzenei élet mániákus követőinek cseng ismerősen a Sikátor zenekar neve, amelynek mind az öt tagja tősgyökeres I. kerületi, és a nyolcvanas évek első felében, egészen addig, amíg a rendőrség nem csapott le rájuk, a Lánchíd lánckamrájában próbáltak. 1981-ben megnyerték az amatőr rockzenekarok legnagyobb seregszemléjét, ezután évekig sikerrel koncerteztek. Két albumot is kiadtak, de az állampártot provokáló magatartásuk miatt a támogatott kategóriából idő előtt a mellőzöttbe kerültek. A rocktörténeti könyvek egyedi hangzású formációként jegyzik a csapatot, amely nevét a várbéli kis szűkös utak és a Vár alatti vájatok után kapta.

Attila úti otthonában fogad minket Erőss-Kiss Zénó basszusgitáros – művésznevén Kelempájsz Zénó – majd zenésztársával Fazekas János Hídmesterrel a Clark Ádám tér alatti hídkamrába navigál. Itt próbált a Sikátor zenekar éveken keresztül. Mondhatnánk, ez volt az igazi „föld alatti” zene, a tulipánvirágokból kirakott vörös csillag virágágyás alatt zenélni az állampárt utolsó évtizedében. Zénó természetesen akkor ugyanúgy nem tudta, hogy hamarosan eljön a rendszerváltozás, mint a legtöbb fiatal akkoriban, de mint megállapította, ők nem akartak underground művészek lenni. Jól zenéltek, vágytak a szabadságra és be akartak futni, ami rövid időre meg is adatott a Sikátor zenekarnak.

Az Amatőr Rockzenekarok Országos Találkozója (AORTA) velük együtt háromszázan jelentkeztek. A ne-

ves tagokból álló zsűri azt mondta, ebből 280 fellépő produkciója csupán utánérzés volt, mindössze húsz együttes nyújtott eredeti hangzású és figyelemreméltó szövegű előadást. A Sikátor első díjat és működési engedélyt kapott, majd egy éves országos turnén vettek részt. Az összes hazai művelődési házban játszottak, hetente 3-4 fellépésük volt. Az öttagú zenekar fellépési díja 1500 forint volt, ekkor az átlagfizetés ezer forintba rúgott. Hozzá kell tenni, hogy a zenekar a fizetés felét minden esetben a klubvezetőnek adta.

„Két lemezt adott ki a Sikátor és minden ifjúsági és zenei lap írt rólunk, felismertek minket az utcán, szóval befutásnak számított” – emlékezett vissza Kelempájsz Zénó, majd hozzátette, hogy az Attila úton a mai napig a pincében, egy ládában őrizgeti a rajongói leveleket.

Az együttes tagjai kőhajításnyira laktak egymástól, a Várnegyedben töltötték fiatalságukat, a környéken próbáltak, helyi klubokban léptek fel, bejárták a vár alatti járatokat a hídmesteri lakásból, a tehetségkutató fesztivál hatására pedig hamar országosan is ismertek lettek. Kocsis Tamás szólógitáros otthona a Pauler utcában a Déryné melletti alagsori lakásban volt, egy zongora mellett aludt. Bernát Atom Tamás énekes, gitáros a mai napig a Naphegy oldalában a Tigris utcában lakik, Fazekas János gitáros pedig – aki hivatását apja után örökölte – az Alagútban lévő hídmesteri lakásban töltötte gyermekkorát. Zénó most azt a romantikus pillanatot idézte fel, amikor először a Hunyadi utca felől, a várhegyi bejáratától közelítették meg Fazekasék otthonát, aminek kertje a vároldalba torkollott. Dobosukkal, Kenesi Gáborral a Vérmezőn bandázva lettek jóban, Gregán Sándor pedig a zenekar későbbi – végleges – dobosa, aki a Batthyány térnél járt szakközépbe.

„Autentikus módon tanultam meg a Beatlest – emlékezett Fazekas, – levetítették a Nehéz nap éjszakáját a tévében és rövid időn belül vettem egy gitárt. A Beatles dallamokat addig gyakoroltam míg véres lett a kezem. Összeverődtünk öten és mikor meglett az a felállás ami már működőképes volt, a zuglói Kassák Klubba lementünk egy teltházas koncertre. A koncert végén felvetettük, hogy nem játszhatnánk-e el egy-két számot. Spontán lenyomtuk a Gyilkos peronoszpóra című

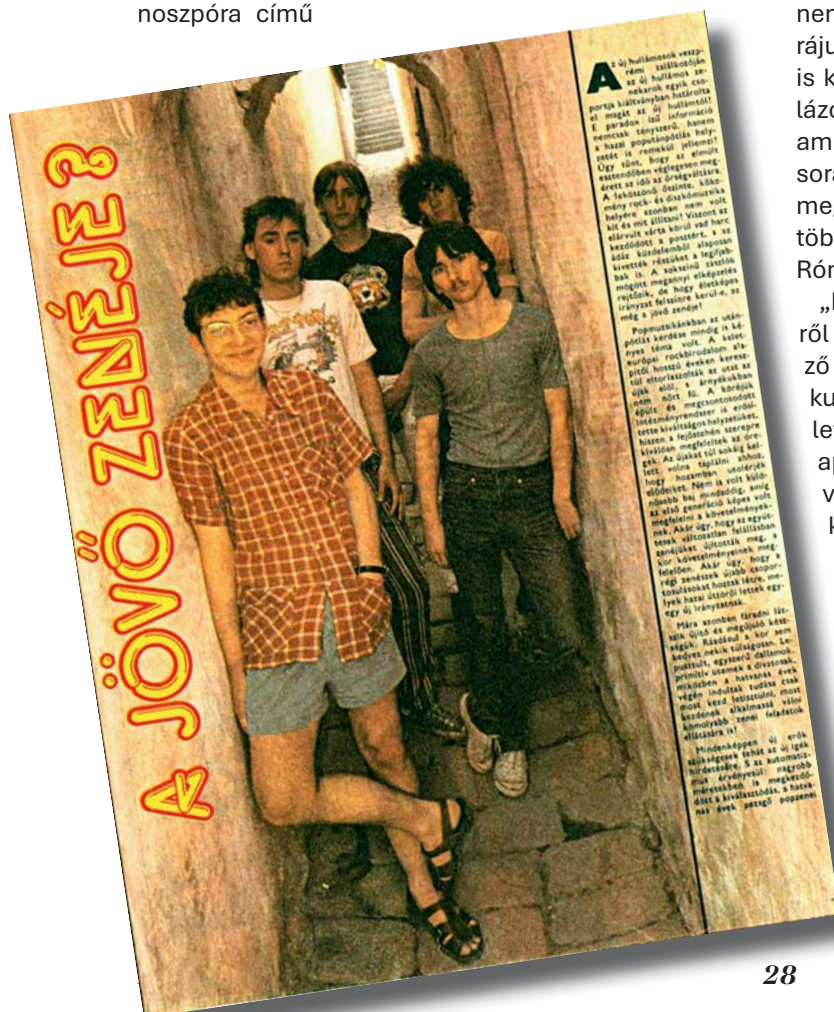

dalunkat, közben a közönség soraiban ott volt Wilpert Imre, a Hungaroton hanglemezgyártó menedzsere, aki demót készített belőle és leadta a rádióban” – mesélte. A Peronoszpórát a dalszerző azzal az ötlettel is írta, hogy mezőgazdasági cégnek eladható legyen, mindenesetre burkolt politikai tartalom volt benne.

„Volt azonban szókimondóbb rendszerellenes számunk is, például az Üss meg! – idézte fel Kelempájsz Zénó – mindjárt hozzátéve, hogy a rendőröknek ütésjoga volt akkoriban. Ez a dal a rendőrségnek szólt be. Aki nem tetszett nekik, annak elég volt, hogy csúnyán néz rájuk, vagy másként öltözködik mint az átlag, már elő is kapták a „kádárkolbászt” és ütöttek. A dal a megalázottság szellemében felnövekvő nemzedék száma, amikor még a testnevelő tanár is ütött. A legszolidabb sora például az, hogy „a rendőr már önmagadtól is megvéd” – idézte Kelempájsz. Ő és Bernát Tamás is többször járt az őrszobán vallatáson, például a közeli Rómer Flóris utcai rendőrségen.

„Liftben vittek fel, és már ott megfélemlítettek. Tőviről hegyre kikerdeztek, lekádereztek minket. Különböző neveket dobta fel az alternatív zenei világból. Azt kutatták, hogy szervezett dolog-e, vagy spontán örület, nyugatimádás, amit csinálunk. Visszagondolva, apám nagy rizikót vállalt értünk. Ő a minisztériumban volt állatorvos és járványügyi főbiztos, anyám meg kémikusként atomreaktorokat kutatott. Minden támogatást megadtak nekünk, hogy itt próbáljunk az Attila úton. Később Jani szülei megengedték, hogy a Lánchíd melletti hídkamrában gyakoroljunk” – mondta. A hídkamra különösen kényes helyszín volt, mert a második világháborúban onnan robotantották fel a Lánchidat.

Egy kutyáját sétáltató környékbeli lett figyelmes arra, hogy a hídkamrában próbálnak a fiatalok. De a rendőrség már azt az információt kapta, hogy bűntanya működik ott. „Apámnak másnap mennie kellett a rendőrségre és azzal jött haza,

hogy mostantól itt nem lehet próbálni. Ezek után az Alagútbeli lakásban folytattuk a zenélést” – mesélte a hídmester. A Sikátor nem akart igazán rendszerellenes lenni, és Kelempájsz Zénó bevallása szerint nem is underground zenélésre készültek, igazság szerint be akartak futni, a rockzene fősodrába tartozni. Nem is annyira a szövegeikkel, mint inkább a magatartásukkal provokálták a fennálló hatalmat.

Egy alkalommal a BHG klubban (Budapesti Híradástechnikai Gyár) léptek fel, az öltözőjük a párttitkár szobájában volt, az asztalon Lenin szoborral. Bernát Atom Tamás magával vitte a koncertre a szobrot, jó feltűnő helyre, az erősítő tetejére állította ki, a koncert közben simogatta Lenin koponyáját. A zenekart ezek után tiltották el a fővárosi fellépésektől. Ez volt a legnagyobb botrány a sikeres indulás után. Közben a cenzúrával sem voltak kibékülve, mert azzal nehéz is lett volna kiegyezni bármely autonóm zenei formációnak.

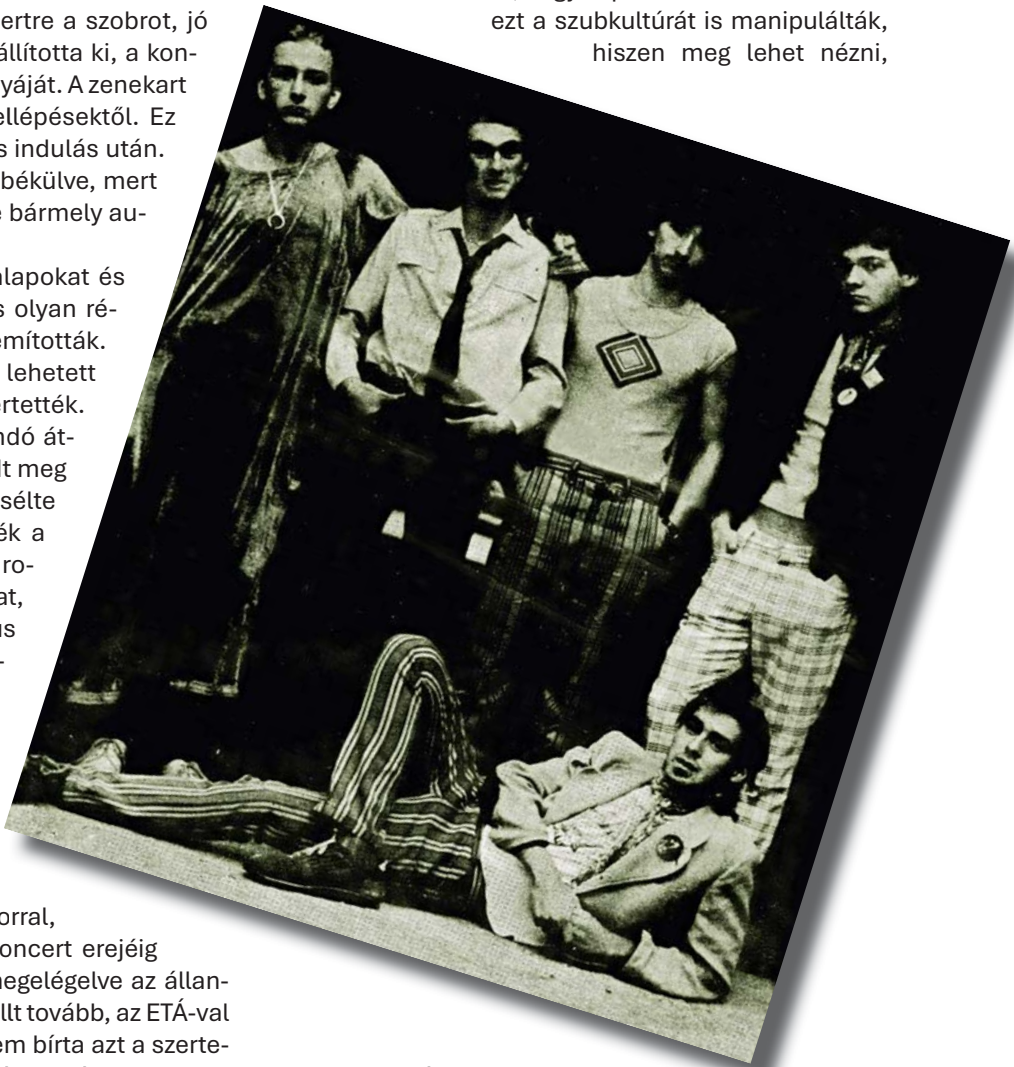
„A stúdióban felvettük a zenei alapokat és amikor Bernát Tamás ráénekelte és olyan részekhez ért, amit nem tűrtek, elnémították. A Díszdisznó kezdetű dalt sem lehetett előadnunk, mert KISZ-disznónak értették. Bernát kirohant és nem volt hajlandó átírni, így végül egyetlen szám maradt meg eredetiben, a Peronoszpóra” – mesélte Zénó. Kisebb dolgokkal is hergelték a hatalmat, például az egyik tagjuk rokonától Amerikából kaptak ruhákat, ezeket hordták, ami a szocializmus szürke mindennapjaiban önmagában provokatív gesztus volt.

A Sikátor 1981-85 között működött, és a „három T” időszakában a Támogatott kategóriából a Tűrt és a Tiltott kategóriába tornázta le magát. Kiskatonaként Fazekas János még katona ruhában is koncertezett a Sikátorral, amikor „eltávon” volt és egy-két koncert erejéig hazaengedték. Bevallása szerint megelégedve az állandó inzultusokat más zenekarokba állt tovább, az ETÁ-val és Sexepillel kezdett zenélni. De nem bírta azt a szertelen zenei áradást sem, amit a Sikátor utódzenekara a Csokonai Vitéz Műhely képviselt. Az Alagút hídmesteri lakása a Sikátor után a Sexepil zenekarnak is állandó találkozóhelye lett.

Kelempájsz Zénó a Sikátor után a Csokonai Vitéz Műhelyt alapította meg, amelybe, – ahogy ő fogalmaz – zeneileg minden belefért. „Bernát valamikor bajszos énekest imitált, néha punkot. Pszichedelikus rockot adtunk elő. De volt performansz csoport, durva industriális korszakkal is. Úgy néztek ránk, mintha nem ezen a bolygón születtünk volna.”

A hazai rocktörténetet tekintve ha a Sikátort a rendszerváltás zenei előfutárának tekintjük, akkor a Csokonai Vitéz Műhely már a változó világ zenekara, amely a kilencvenes évek elején a szabadság szellemében élte kultuszát. Azért ezt a nevet kapta, mert a maga korában Csokonai Vitéz Mihály is a meg nem értett kategóriába tartozott, a műhely pedig szerencsés szójáték, a közös alkotás helyszíne.

„A nyolcvanas évek undergroundját mostanában szeretjük misztifikálni, de nekem van egy teóriám, amivel nem biztos, hogy népszerű leszek. Szerintem ezt a szubkultúrát is manipulálták, hiszen meg lehet nézni,

hogy ismert, úgymond el-lenálló zenekarok soha sem lettek betiltva és nem szenvedtek el különösebb inzultusokat. Azt gondolom, hogy a hatalom már azt is tudta, hogy ennek a rendszernek vége lesz. Hogy történhetett meg az, hogy new wave zenei fesztiválról Antal Imre tudósított a Híradónak?” – mondta Kelempájsz.

A zenész úgy látja, ha ma lenne fiatal és újrakezdhetné, több kompromisszumot vállalna a sikerért, a véleményét pedig megtartaná magának.

Szilléry Éva

Végvárból királyi központ

Megjelent a Batthyány Alapítvány Budavárról szóló sorozatának második kötete

A török 1686-ban üszkös romokat hagyott a háta mögött Budán. A Habsburgok vezette magyarokkal tűzdelt nemzetközi koalíció hadai szűk másfél évtized alatt felszabadították az oszmánoktól az ország területét. Buda sokat szenvedett, ám száz év alatt egy határvidéki végvárból ismét reprezentációs központtá vált. Barokk paloták épültek, lassan újra fővárosi arculatot kezdett ölteni a Vár. Buda egyszerre lett a térség legfontosabb erődjé, a katolikus egyház támaszpontja és a nádor székhelye, a Habsburg uralkodók kialakuló közép-európai birodalmának egyik fontos színhelye.

Ezt az 1686 és 1848 közötti időszakot mutatja be tudományos alapos-sággal és tematikusan a Batthyány Lajos Alapítvány Budavár történetét

feldolgozó sorozatának második, most napvilágot látott kötete. A négy szerző – Farbak Péter, Géra Eleonóra, Nagy János és Simon Katalin – sorra veszik az újjáépítéstől az 1848-as szabadságharc kezdetéig tartó időszak történetét az épített környezettől a lakosságon, ünnepein, mindennapi életén át egészen a gazdaságig.

Ahogy azt korábban írtuk, a sorozat hiánypótló, mivel mindeddig nem készült olyan történeti monográfia, amely kimondottan Budavár történetét dolgozta volna fel a kezdetektől napjainkig. A tervek szerint még további két kötet várható, amelyek a kezdetektől Mohácsig, illetve az 1849-től napjainkig tartó időszakokat veszik górcső alá.

-balogh

SZÍNGESZTUSOK.

ABSZTRAKT FESTÉSZET
ZIMÁNYI LÁSZLÓ
GYŰJTEMÉNYÉBŐL

**A kiállítás megtekinthető:
2026. 01. 21. – 02. 21. között**

A belépés ingyenes.

BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT

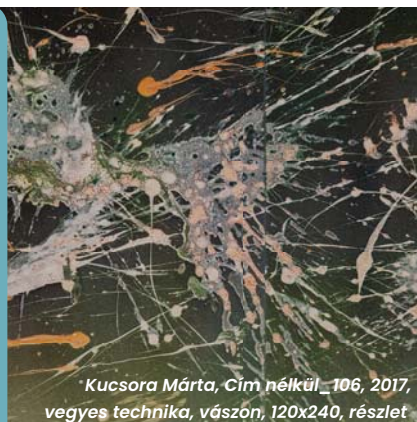
T
KÉP
R

· GALÉRIA ·

Helyszín:

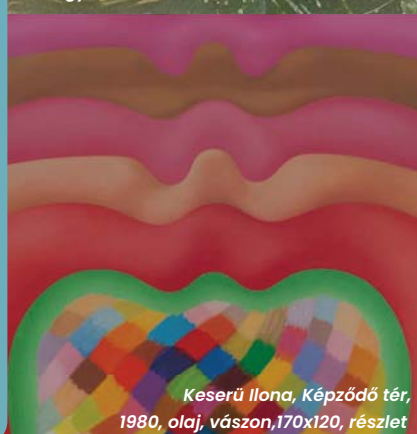
1016 Budapest, Krisztina krt. 83-85.
Bővebb információ és programok:
www.maraikult.hu

Kucsora Márta, Cím nélkül_106, 2017,
vegyes technika, vászón, 120x240, részlet

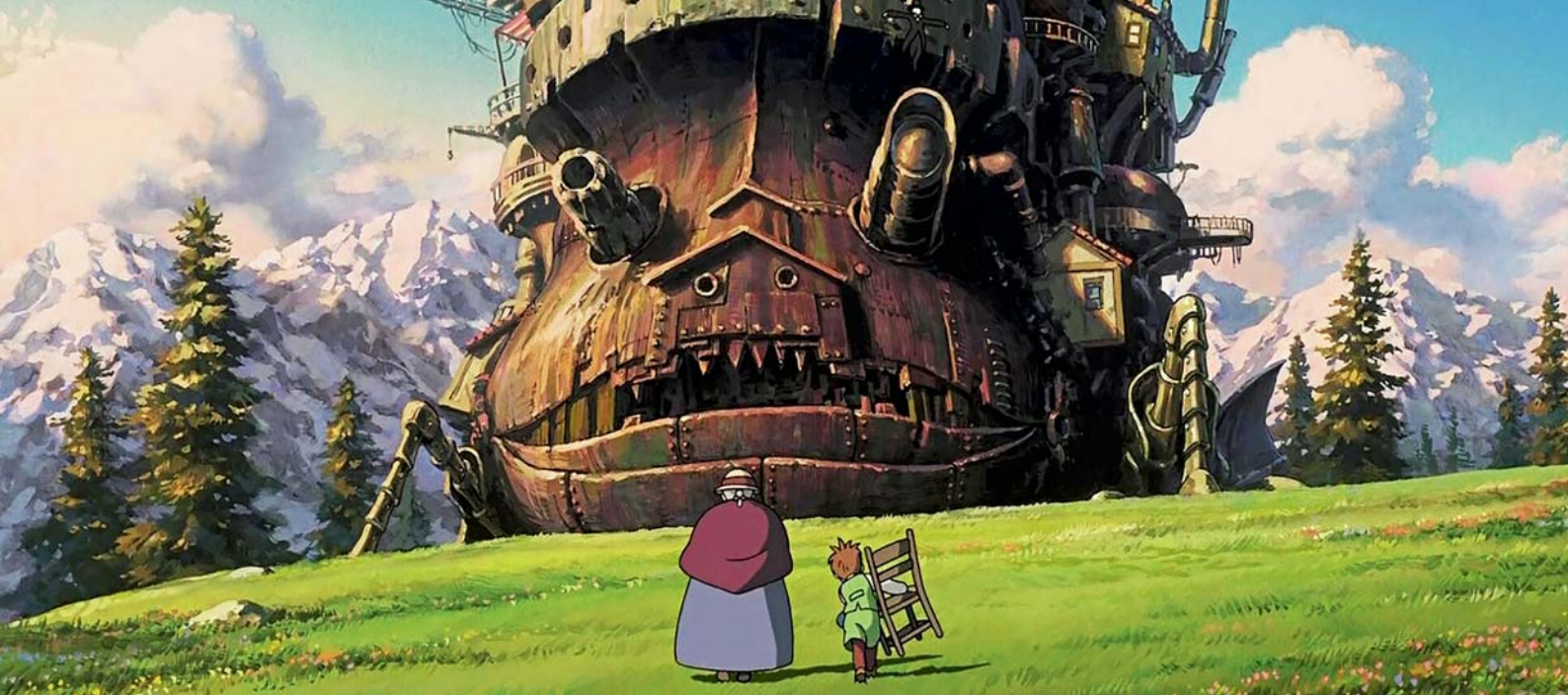
Nádler István, Cím nélkül, 1982,
olaj, vászón, 80x200, részlet

Keserü Ilona, Képződő tér,
1980, olaj, vászón, 170x120, részlet

Mulasics László, Viscum Album IV.,
2000, olaj, viasz, vászón, 100x110, részlet

85 éves a japán animáció mestere

A japán Studio Ghibli filmstúdió a nyolcvanas évek óta készít nagy hatású animációs filmeket, amelyek kezdetben csak Japánban arattak hatalmas sikert, de később az egész világot meghódították. A kétszeres Oscar-díjas Hayao Miyazaki nemcsak a stúdió filmjeinek többségét rendezte, de alapító tagja is a Studio Ghiblinek.

Miyazaki 1941-ben született Tokióban, gyermekkorára erősen rányomta bélyegét a második világháború. A bombázások miatt többször menekülniük kellett vidékre, miközben édesapja egy repülőgép-alkatrészeket gyártó céget vezetett. Háborúellenes szemlélete és a repülés iránti rajongása is fiatalkorában alakult ki, ezek az elemek gyakran megjelennek későbbi filmjeiben.

A hatvanas években animátorként vállalt munkát nagynevű stúdióknál. és már ekkor kitűnt kollégái közül munkamoráljával és kifinomult karakterábrázolásával. 1979-ben debütált első egész estés animációs filmje, a Cagliostro vára, ami egy már ismert rajzfilmkarakter újabb kalandját mesélte el. Ezután hiába házalt ötleteivel animációs stúdióknál, mindenhol elutasították azzal, hogy kizárólag adaptációkkal lehet rajzfilmet sikeresen a mozikba küldeni.

Erre cáfolt rá Miyazaki, amikor manga formában megrajzolta a Nauszika – A szél harcosait, amely pozitív fogadtatásának hála hamar nekikezdhettek a törté-

net animációs filmes formába való átültetésének, ami 1984-ben debütált Japánban. A film rögvest hatalmas népszerűsége tett szert, több mint egymillió jegyet adtak el rá a japán mozik. A Nauszika alkotócsapata a sikert felhasználva megalapították saját cégüket, a Studio Ghiblit.

Miyazaki alkotásai 1996-tól váltak világszerte ismertté, akkor, amikor filmjei nemzetközi forgalmazási joga a Disney-hez került. Kézzel rajzolt animációs filmjei gyönyörűek, érzékenyen elmesélt történetek olyan témákról, mint háború, környezetvédelem, ember és természet viszonya. A konfliktusok ábrázolásánál mindig tartózkodott a fekete-fehér morális ítéletektől. A Tabán mozi is megünnepli Hayao Miyazaki 85. születésnapját: január 19-én vetítik A vándorló palotát, 26-án pedig a Kiki, a boszorkányfutárt. Aki megismerkedne Miyazaki alkotásainak világával, mindkét film tökéletes választás lehet.

(x)

Rejtélyek övezik Szabó Ilonka halálát

Még halála évében utcát neveztek el a tehetséges operaénekesnőről

A mai napig nem tisztázott, pontosan hogyan vesztette életét 1945 elején az akkor 33 éves ismert operaénekesnő, Szabó Ilonka. Az elhunyt után három hónappal kiállított halotti anyakönyv szerint szülés utáni komplikáció, gyermekági láz végzett vele. Akadnak azonban olyan mendemondák, amelyek szerint az ellenállásban résztvevő fiatal nő a nácik és a nyilasok áldozata lett. Halála után nem sokkal utcát neveztek el róla.

Szabó Ilonka árvája részére anyatejet kérünk bármily feltételek mellett. II. ker. Donáti utca 49. Ez a szűkszavú, szívbe markoló apróhirdetés jelent meg a Népszava 1945. április 19-i számában. Az ismert operaénekesnő közel három hónappal korábban, mindössze 33 éves korában vesztette életét Budapest második világháborús ostroma alatt.

Szabó Ilonka 1911-ben közvetlenül karácsony után látta meg a napvilágot. Énekes karrierjét a budavári Nagybaldogasszony-templom szólistájaként kezdte, majd Zeneművészeti Főiskolán tanult. Mindössze 22 éves volt, amikor az Operaházban Rossini A sevillei borbély című operájában Rosinaként debütált; 1938-tól egészen haláláig szerződöttes magánénekesként alkalmazták. A művelt, sokat olvasó művész szenvedélyesen foglalkozott a zenetörténettel. Életrajzi rádióműsorok készítésében is részt vett. Sokak meglepetésére őt választották ki a Déryné életéről szóló 1943-as film főszerepére, amit Futótűz címmel az egykori legendás színésznő születésének százötvenedik évfordulójára készítették. Ekkor senki sem gondolta, hogy ez lesz az egyetlen mozgókép, amin az utókor Szabó Ilonkát láthatja.

A leghitelesebbnek tekinthető forrás, a halotti anyakönyvi kivonata szerint Szabó Ilonka 1945. január 29-én délután 4 órakor gyermekági lázban hunyt el saját otthonában, a Donáti utca 49. szám alatti házban. A különféle híreszteléseknek az is megágyazhatott, hogy a hivatalos iratot – valószínűleg a háború okozta zűrzavar miatt – a korábban idézett újsághirdetés előtt mindössze két nappal korábban, április 17-én állították ki.

Az operaénekesnőről készített átfogó életrajzi cikkében a Papageno komolyzenei magazin is összeszedte a haláláról szóló híreszteléseket. Ebben arról írtak, hogy az egyik verzió szerint Szabó Ilonka elkapta az ostrom alatt terjedő kiütéses tifuszt, és a fertőzése miatt nem engedték le az óvóhelyekre, hanem a harcok közepette egy üres szobában, lázas állapotban, egyedül kellett világra hoznia gyermekét, s így halt bele a szülésbe.

Második férje, Hives Henrik a Belügyminisztérium magas rangú munkatársaként dolgozott, és tagja lett az ellenállási mozgalomnak, így az 1944-es megszállás

Az emléktábla az Ostrom és a Szabó Ilonka utca találkozásánál

után a németek célkeresztjébe került. Hives feltehetően kapcsolatban állhatott a brit hírszerzéssel, és Csejdy András segédtitkárral együtt a miniszterelnöki hivatal tevékenységéről adhattak ki iratokat számukra. Egyes források szerint maga Szabó Ilonka is részt vett a Magyar Nemzeti Felkelés Felszabadító Bizottságnak akcióiban, és iratkézbesítés közben elfogták és megkínózták. Egy másik változat szerint volt, aki azt állította, hogy a férje a németek bevonulása után bujkálni kényszerült, így a nyilasok az énekesnőt faggatták, bántalmazták a lakásában, és azt állították róla, tifuszos, hogy így ne mehessen le az óvóhelyre. Ennek egy másik változata szerint a bántalmazások nyomán indult be nála idő előtti a szülés, amibe aztán belehalt. Kovács Béla levéltáros, aki egy ideig Szabó Ilonkák lakásában húzódott meg, azt állította, hogy egy hatalmas közeli bombarobbanás utáni ijedtség okozta a halálát.

Szabó Ilonkáról még 1945-ben utcát neveztek el. A halálával kapcsolatos kételyeket a Független Magyarország című lap névadásáról szóló, 1945 szeptemberében megjelent cikke sem igazán oszlatta el. Egyedülként az ő esetében írtak indoklást, amely így szólt: „Szabó Ilonka, az Operaház koloratúrénekesnője Buda ostromakor hunyt el tragikus körülmények között. Gyermekágyban feküdt, amikor a nyilasok és németek behatoltak az óvóhelyre és azzal az ürüggyel, hogy kiütéses tifusza van, kizavarták egy jéghideg, fűtetlen kamrába.” Személyét a pártállami időkben is a náciellenes propagandában használták fel, a „fasiszta barbarizmus áldozataként” mutatták be. Egy 1960-as filmhíradó-felvételen látható egy emléktáblája, amin az állt: „Férje baloldali magatartása miatt a németek üldözték, súlyosan bántalmazták. Az elszenvedett kínzások következtében 1945 januárjában meghalt.” Ezt a táblát a rendszerváltás idején lecserélték, ma egy másik áll a helyén az Ostrom és a Szabó Ilonka utcák találkozásánál (képünkön).

Ironikus, hogy Szabó Ilonka férjétől ugyanezek a kommunisták vonták meg a magyar állampolgárságot. Hi-

Képkockák a Futótűz című filmből | Forrás: Videá

ves Henrik a háború után a kiscgazdapárti Nagy Ferenc miniszterelnök titkára lett. Főnökével tartott, amikor a kormányfő 1947 májusában három hétre szabadságra utazott Svájcba. A miniszterelnök „szolgálati kocsiával indult útnak, sofőrjén kívül vele tartott felesége, lánya, és titkárságának vezetője, Hives Henrik is. Nagy Ferencet ekkor kényszerítették lemondásra Rákosiék, és a történet hatására Hives sem tért haza” – olvasható a Dívány életmódportálon. Kisfiuk, az ostromot ugyancsak túlélő Hives László hosszú évekig nem találkozott apjával, végül – miként azt a Papagenónak az unokatestvére elmondta – a Vöröskereszt segítségével 1956 október közepén jutott ki az Egyesült Államokba.

Balogh Roland

Forrás: Fortepan/Sík Endre

Az unalom erkölcsi bukás

Márai Sándor szerint éber önfegyelemre van szükségünk, nehogy kiüresedjünk

A modern emberre olyannyira jellemző unalom Márai Sándor műveiben nem csupán lélektani állapot, hanem komoly erkölcsi veszélyforrás. Szerinte a polgári lét kényelme és kiszámíthatósága harctér a lélek számára. Mint írja, katonának lenni az ütközetben veszélyes feladat, de nem kevésbé veszélyes polgárnak lenni az élet totális, függőleges támadásainak korszakában.

Az unalom elleni legfontosabb fegyvernek Márai Sándor a belső önfegyelmet és a valódi szükségletek felismerését tartotta. A Füves könyvben megfogalmazza, hogy tudatosan kell különbséget tenni valós és pótcselekvésből fakadó vágyaink közt: „Tudni, mikor akarsz te igazán valamit... és mikor vagy falánkságból, hiúságból, unalomból éhes”. Azaz nem szabad engedni, hogy unalomból elkövetett habzsolás vagy hiúságból fakadó kíváncsiság vezéreljen bennünket, hanem életünket „a tested valóságos igényei és jellemed mértéke szerint” kell élni. Ez a gondolatmenet ma is arra figyelmeztet: amikor a végtelennek tűnő lehetőségek tárháza szippant be minket, érdemes megkérdezni magunktól – tényleg az éhség-e az oka, vagy csak az unalmat akarjuk elűzni?

Márai különösen elítéli a felesleges fecsegést, ami szerinte az unalom megtűrt kísérője. „A fecsegés kényszere a legtöbb ember számára egyértelmű az élet törvényével; fecsegnek, amíg élnek... nem gondolkoznak, hanem fecsegnek, tehát úgy érzik, vannak”. Az ilyen ember csupán társalog, de nem töpreng; „aki fecseg, nem gondolkozik”, hiszen a valódi gondolkodó inkább

hallgat, és csak akkor szólal meg, amikor már muszáj. Ezzel a szemlélettel Márai az unalomból űzött üres szófosást szembeállítja a csendes elmélyüléssel: csak a hallgatásban rejtőzik az igazi önvizsgálat, a lényegről való elmélkedés esélye.

Munka mint küzdelem

Hiába a sokszor talán negatívan emlegetett kávéházi hangulat, Márai szerint még a zajos társaság sem biztos, hogy unalmas. A Füves könyvben az itteni közönységet a világ csodáival teszi egyenértékűvé: „Egy népes kávéház is van olyan érdekes, mint az Atlanti-óceán, vagy a Szahara, vagy a Kárpátok fenyőerdői. Igen, egyetlen ember... érdekesebb, mint a Mont Blanc”. Ezzel arra mutat rá, hogy az ember végső soron mindig saját társaságának mélységeiért lelkesedik. Noha egy kávéházi csevej sokszor fecsegésnek tűnhet, az ott folytatott diskurzusok az emberi sorsok és az egyéniség olyan mélységét és végtelenségét nyitják meg, hogy felülírják az egykedvűséget.

Az önfegyelemhez Márai a munkát társítja, mint a lét számára tartós értéket. Úgy gondolta, a háború poklá-

ból is csak az egészséges cselekvés menti meg a lelket. „Mi hát a tiéd, mi az, amit nem vehetnek el tőled az istenek? Csak a munka. Az a munka, mely nem vár jutalmat, sem babért, sem utókort... Csak a fáradság tiéd, a verejték, az áldozat”. Ez a gondolat ma is érvényes: amit teszünk, az ráfordított erő marad, de a mértéktelenség múlandóvá válik. Márai szerint az unalom elleni valódi fegyver a precíz napirend – aki lelkileg aktív és alkot, annak nincs ideje sínylődni.

Élvezetek és káros pótszerek

Az unalom kísértései közül Márai kiemelten beszélt a túlzott alkoholfogyasztásról és dohányzásról. A mértékletességet hirdette: „szeszes italt... ha már iszol, csak este, csak étkezés után, csak tiszta bort, soha máskor és semmi mást”.

A dohányzást mint unaloműző foglalatosságot ugyan csak élesen bírálta. „A nikotint... az ördög találta fel az unalom ellen, s az ember nem tehet semmit ellene, amíg unalom van a földön. Erős érméreg ez, s butít is”. Tehát szerinte a kávé mellett szállingózó füst nem oldja a belső ürességet, legfeljebb csak átmenetileg szépíti meg a valóságot. A nemes élvezetek üressége és az olyan méreg, mint a nikotin mind azt igazolják, hogy az unalom az végső soron erkölcsi probléma: az ember ilyenkor nem a valódi értékek felé fordul, hanem mesterséges illúziókat keres.

Kiüresedés és magány

A Gyertyák csonkig égnek című regényben Márai a kiüresedett polgári környezetet festi meg. A táj és épületek mind halott emlékeket őriznek. „A kastély a csöndet is magába zárta, mint egy vallásos foglyot... Az emlékeket is magába zárta, a halottak emlékeit, melyek úgy lappangtak a szobák odvas rejtekében...”. Egy ilyen légkörben a szereplők reményei elenyésznek, és a külvilág csak a kiüresedés árnyait hozza vissza. Márai később emigránsként átélte, hogy a kivándorlás még jobban koncentrálna a magányt – a polgári világ eszméi végül elszakadnak, csak a lét „semmi”-je marad.

Az unalom mint erkölcsi bukás gondolata több irányból jelenik meg életművében. Nem romantizálja a hétköznapi monotonitást, hanem a lelki kóma veszélyére figyelmeztet. Szerinte a polgári létben élő ember feladata, hogy élete tartalmas maradjon – dolgozzon, alkotson, gondolkodjon –, így az önfegyelem és a tenni akarás megtartja a lélek egészségét. Ha azonban valaki csak a mulattatásokat hajszolja, könnyen „erkölcstelen és életellenes” apátiába süllyedhet. Az író üzenete ma is aktuális: az unalom elűzésére nem az internet végtelenje vagy a felületes fecsegés a megoldás, hanem a munka, a valódi élmény és az emberi kapcsolatok. Ahogy ő maga mondta, a legnagyobb kincsünk mindig „csak a munka” és az általa végzett cselekedet, mert minden más hamar tovaszáll.

Balogh Roland

A MŰVÉSZETTÖRTÉNET MAGYAR MESTEREI

GIMESY PÉTER MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ
ELŐADÁSSOROZATA

Ismerje meg a magyar festészet
legnagyobb mestereit egy inspiráló,
vetített képekkel kísért előadássorozatban!

Székely Bertalantól Csók Istvánig – hat este,
melyeken a festmények történetei életre kelnek.

Helyszín: 1011 Budapest, Iskola utca 28.

JÓKAI BÉRLET

2026. JANUÁR – JÚNIUS

6 alkalmas bérlet: **11000 Ft**

Kedvezményes 6 alkalmas bérlet
I. kerületi lakosoknak: **9000 Ft**

ELŐADÁSOK:

- JAN. 27. • Székely Bertalan festészete
- FEBR. 17. • Ferenczy Károly
- MÁRC. 10. • Csontváry Kosztka Tivadar
- ÁPR. 14. • Rippl-Rónai József
- MÁJ. 5. • Gulácsy Lajos
- JÚN. 2. • Csók István

BUDAVÁRI
ONKORMÁNYZAT

JÓKAI ANNA
SZALON

Tabáni magnómánia

Egy szobányi történet a szórakoztató-elektronika félmúltjáról

Belényi István azon túl, hogy a Budavári Polgárőrség alelnöke, a tabáni Alexandriai Szent Katalin templom világi lelkipásztori kiségitője, és a hangrendszerért is felel, megszállottan gyűjti a régi orsós magnókat, kisebb részt rádiókat, lemezjátszókat. Száznál is több ilyen kincse van már, és most jött el az ideje, hogy a nagyközönségnek is megmutassa gyűjteményét. Valódi híradástechnika-történeti utazásban volt részünk.

A híres tabáni Bethlen-udvar – melynek közös képviselője is – egyik földszinti lakásában fogad Belényi István, akit alapesetben a kerület bármely pontján felfedezhetünk, hiszen polgárőrként járőr-szolgálatot lát el. Ez alkalommal viszont magas szinten művelt hobbijával igyekszik megismertetni minket. Mindjárt a kiállítótérben találjuk magunkat, ahol a fő attrakció a többszintes polcrendszeren sorakozó rádió- és magnógyűjtemény. Nem is tudjuk, honnan kezdjük a mustrát, annyi minden található itt. Legszívesebben minden készüléken megnyomnánk minden gombot, tekergetnénk a potmétereket. Alul foglalnak helyet a legnagyobb berendezések, feljebb a kisebbek, köztük pár táskarádió és egy kétkazettás magnó. A maguk idejében ezek a szerkezetek mind hihetetlenül menőnek számítottak, de valljuk be, így együtt még ma is azok, pláne, hogy működnek, és meg is szólalnak. Ebben egy modern Technics erősítő és két óriási 300 Wattos hangfal segíti a matuzsálemeket.

István nagy beleéléssel mesél régi Gelkás minden napjairól, amikor még szerelőként dolgozott. Javított tévét, rádiót, magnót, lemezjátszót, mikor mit kellett.

Az ott, és a Magyar Rádió adáslebonyolító részlegén, illetve a MÁV-nál szerzett híradástechnikai tudását ma már a retró készülékek felújításánál hasznosítja. Nincs olyan magnó, amelynek típusjelzését ne fújná kívülről. Természetesen mindegyik gépezet kapcsolási rajza, műszaki dokumentációja megvan, nyilván azért, hogy lehetséges legyen a javítás. Hamar a Tesla B400-as csehszlovák orsós magnó felé tereljük a szót, mivel papám épp egy ilyen készüléken hallgatta fél évszázada az akkori slágereket. Itt a B-sorozat minden kiadását megtaláljuk, István azzal büszkélkedik, hogy a legkorábbi, Magyarországra behozott típus még a legnagyobb hazai gyűjtőnek sem volt meg. A „zöld” B4-es magnó nagy kincs, a kopott, elszíneződött gombjait restaurálni is fogja, hogy szép, újszerű kezelőszervei legyenek.

De hogy is kezdődött ez a hobbi? Mikor István 2019-ben nyugdíjba vonult, feltett szándéka volt pár olyan készülék megvásárlása, ami fiatal korára emlékeztette. Akkor még az ilyen megunt régi magnókat fillérekért dobálták az emberek az internetre, ő pedig egyre gyorsabb ütemben vásárolni kezdte őket. A rádiók közül az ötvenes évekből való a legöregebb példány, de a magnók

Fotók: Rényi Erna

sem sokkal fiatalabbak, itt a rangidős a magyar gyártmányú BRG M5a Mambo csöves magnó, melyet időben nem sokkal követett a Terta 922-es. A nevek a Budapesti Rádiótechnikai Gyar illetve a Telefongyar neveket rejtik, hetven éve rendkívül elterjedtek voltak az ilyen magyar híradástechnikai eszközök.

Am az igazán nagy büszkeség a tekintélyt parancsoló japán stúdiómagnó, az Otari MX50-es. Ezt egy hasonló hobbiiban utazó jóbarátja gyakorlatilag fillérekkért szerezte meg a bécsi rádiótól, mert ott egy szoftverfrissítés után ezek az eszközök használhatatlanná váltak. István hamar rájött, hogy hogyan lehet életre csíholni a precíz eszközt, így ma már ez is teljes értékű tagja lehet a gyűjteménynek. Mellette szerényen húzódnak meg a kollekció további tagjai, és István mindegyikről óráig tudna beszélni. Erős a gyanú, hogy a kapcsolási rajzuk is megvan az agyában. A Tesláék mellett pár Philips, Braun és Revox orsós magnó, BRG és Philips kazettás magnók sorakoznak, közöttük pár tekintélyesebb lemezjátszó, és természetesen egy Szokol rádió, meg a kisképernyős fekete-fehér Tünde tévé. De a látottak és hallottak alapján egyértelmű, hogy István szívének csücske mégis az orsós magnók. Rá is köt egyet a Technics erősítőre, feltekeri a hangerőt, és mindjárt bitang módon szól a nyolcvanas évek rock-discója.

Mint István mondja, a magnók gyenge pontja a hajtósíj, egy gumigyűrű, amely az elektromotor és a forgó

alkatrészek, például az magnószalag orsóját fogadó korong összeköttetését biztosítja. Ezek a gumialkatrészek viszonylag hamar elöregednek, cserére szorulnak. Na de hát pont a javítási tevékenységet szolgálja a szoba egyik sarkában jól bevilágított műhelyasztal, ahol legalább három hangfrekvenciás generátor, mérővevő, „nyávogásmérő” és oszcilloszkóp áll készen a magnók bevizsgálására. Egy barkácsoláshoz konyító illető az örömtől sírva fakadna a fiókban sorakozó rengeteg speciális fogó, csipesz láttán, mi csak tátott szájjal ámulunk: itt a javítás minden mozzanatához megtaláljuk a megfelelő szerszámot. Az egyetlen „tájdígen” alkatrész a körülbelül húsz különböző színű körömlakk, amelyekkel a finommechanikában oly elterjedt csavar rögzítést lehet végezni. István hozzá is fűzi, kicsit furán néznek rá a drogériában, mikor válogat köztük, végül vesz legalább hármat. Aztán itt vannak az egymásra ragasztott gyufásdobozok, amelyek diódákat, tranzistorokat, olvadóbiztosítékokat tartalmaznak szigorú osztályozás szerint.

Istvánt további terveiről faggatjuk, de magunk is könnyen kitaláljuk: a magángyűjtemény további bővítését tervezi, bár már a pincében és a lakásban is pihen néhány kiérdemesült, javításra és bemutatásra váró példány. A magángyűjtemény előzetes egyeztetés után látogatható.

Kuthi Áron

Előszobatárlat

Sárközi, kalotaszegi és ukrán népi gyöngyészerek sorakoznak a magnógyűjteményhez vezető előszobában, a híradástechnikai tárlat meglepő ellentétpárjaként. Belényi István felesége, Rutai Katalin ugyanis a Covid-járvány alatt kitanulta a gyöngyfűzés technikáját, és a hagyományos motívumok felhasználása mellett modern gyöngyészereket is készít. Tizenegy Páva-védjegyes ékszer közül három a Hagyományok Háza kiállításán látható február végéig.

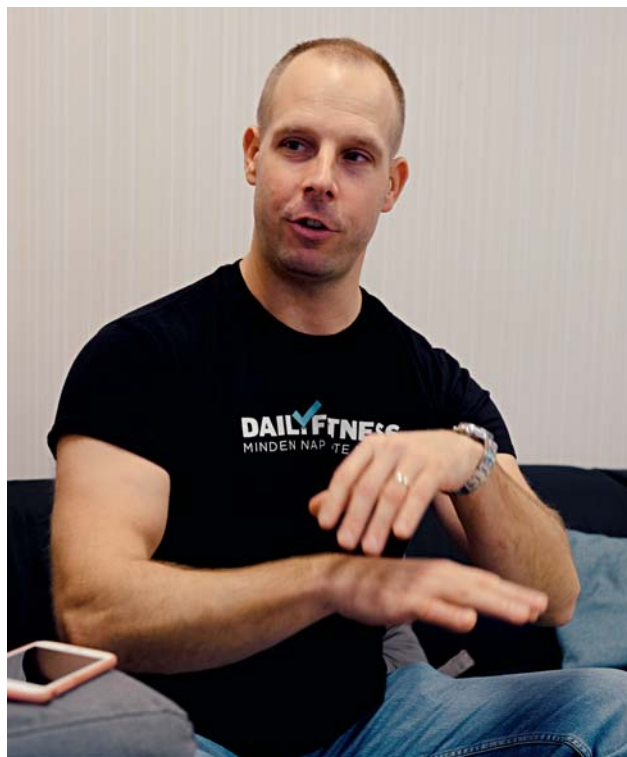
Kocsmázás helyett fitnessklub

Harminc éve töretlen sikernek örvend az I. és a szomszédos XII. kerületiek körében a Daily Fitness sportklub, amely az üzletvezető Font Attila szerint mára ugyanannyira szól a klubéletről, mint az aktív sportolásról.

A kilencvenes évek lendületével indult akkor még ATSA néven az első fitnessklub a Pálya utcában. Most már három teremben egy irodaház alagsorában Daily Fitness néven működik. Eleinte a televíziós sportriporter és műsorvezető Palik László tulajdona volt, az újságíró azonban rég eladta már, és az új tulajdonostól Font Attila bérli, aki szinte minden rendszeresen itt megforduló vendéget ismer. A látogatók jellemzően kondicionáló tornára és az erősítő gépekre járnak edzeni, de a squash pálya is harminc éve töretlenül népszerű a klubban.

„A Covid idején bővítettük lent az edzőtermi részt, új gépeket vásároltunk, ekkor a recepciót felköltöztettük a földszintre. A nagy aerobik terem mellett egy másikat is kialakítottunk kisebb csoportos óráknak. Ma is van szauna rész és pihenő öt pihenőágygal, illetve működik a finn szauna is” – mesélte látogatásunkkor a klubvezető.

Az is érdekelt bennünket, miként alakult a látogatói kör az évek alatt. Mint kiderült, az első tulajdonos sok vendéget vonzott a médiából, de volt egy időszak, amikor együttműködésük volt a Katona József Színházzal, így akkor a színház művészei jártak ide szép számban. Jelen pillanatban a közeli irodákban dolgozókat is fogadja a hely. De látogatókörüket alapvetően szinte minden korosztályból az I. és a XII. kerület lakói teszik ki.

Font Attila szerint a közösségért járnak sokan | Fotók: Tóth Tibor

A Pálya utcai klub kifejezetten közösségi helyszínné vált, hiszen az újabban érkezők beépülnek a sok éve, vagy akár évtizede meglévő közösségekbe. A squash élet is elég aktív, és aki squasholni jár le, az a szaunát és a konditermet is látogatja. „Azt hiszem, az egyik leg-erősebb közösség a squasholóké. Van olyan vendég, aki több mint harminc éve üti a fallabdát” – mesélte Font Attila. Délutánonként hatalmas szaunaélet van, de az

A személyi edzés is népszerű a klubban

nem ritka, hogy csak beszélgetni jön le valaki. Megfigyelése szerint a fitness kicsit a kocsmáéletet váltotta fel az elmúlt 10-15 évben.

„A squash eleinte elit sport volt, a pályák árai nem voltak olcsók, mára azonban ez megváltozott. A squash ára nem emelkedett jelentősen az egyéb szolgáltatásokhoz képest, így aztán elérhető sport lett. Budán is 3-4 fitness terem alakult át, így több squash terem bezárt. Ma egyébként nagyon divatos játék a tenisz és a squash elemeit ötvöző padel, itt az edzőteremben is.”

A Daily Fitnesshez nemcsak a környékbeli vendégek, de az oktatók is ragaszkodnak. Egyik legrégebbi edző Varró Kriszta, akinek óráira nem csak a közép- és idősebb korú hölgyek, de huszonévesek is járnak. Amint azt a klubvezető is megerősítette, órái kifejezetten kemények, ennek ellenére végigcsinálják a korosabb hölgyek. A mai napig is ATSA-nak hívott Daily Fitness ma a harmadik nagy edzőterem a kerületben a Márvány utcai FlexGym és az Oxygen Wellness mellett. Előnye a klubhangulat, mert ideális családi találkozóhely.

Szilléry Éva

Milyen walking?

A kerületi közösségépítés egyik hatékony eszköze a középkorúak és az idősebbek körében a nordic walking. A népszerű mozgásforma télen is része lehet a szabadidő egészséges eltöltésének. Koltai András nordic walking oktató és health coach, a gyalogolj.hu működtetője hangsúlyozza, egy téli sétához az akaraterőn, megfelelő öltözéken és esetleg egy túraboton kívül nincs másra szükség. Ez azonban nem tévesztendő össze a nordic walkinggal. A sportág ugyanis nem csupán intenzív séta, nem is túrázás, ezt a speciális mozgásformát és a botok használatát is meg kell tanulni.

Hozzátette, az idősebb korosztály számára havas környezetben egy vagy két bot jelentősen növeli a közlekedés stabilitását, de a cipőre húzható csúszásgátló tűske (úgynevezett hómacska) is javasolható. Ugyanakkor a nem gyakorlott téli túrázónak nem ez a legideálisabb idő a nordic walking elsajátítására. Akinek száraz körülmények között is bizonytalan a mozgása, annak nem, mindenki másnak azonban az edző jó szívvel javasol egy kis kimozdulást a téli természetbe. Ha pedig jön a jobb idő – életkortól függetlenül – érdemes a nordic walkinggal is megismerkedni.

A. B.

Hősök edzenek a hóban. Újév első hetében már fociztak a kerületi utánpótlás labdarúgó csapat, a Hősök SE kis játékosai. „A Hősöket sem a hideg, sem a hó nem állíthatja meg! Az idei első edzésen igazi téli körülmények között dolgoztunk, és öröm volt látni, hogy mindhárom korosztályunk nagy létszámmal érkezett a pályára” – jelentette Facebook-oldalán az egyesület, amely külön köszönet mondott a lelkes szülőknek, akik a szünetekben forró teáról gondoskodtak.

(VN)

Testvérvárosunkból érkezett a népdalénekes

A Kárpát-medence több tájékáról hozott adventi üdvözlőt Popovics Emese munkácsi népdalénekesnő a MáraiKult rendszeresen megrendezett Szeretet Klubjára. A fiatal előadóművész elmondta, miért kötődik az I. kerülethez és beszélt arról is, hogy mennyire tud hazajárni a szeretteihez.

Popovics Emese népdalénekesnőt a Budavári Önkormányzat több hivatalos rendezvényén hallhattuk már énekelni, de ezeken az alkalmakon ritkán kíséri magát citerával. A karácsonyi Szeret Klubba viszont ezzel a hangszerrel érkezett és tartott előadást. A koncert előtt terveiről beszélt a Várnegyednek. A huszonhárom éves művész a kárpátaljai Munkácson született és miután leérettségizett, a Debreceni Kodály Zoltán Művészeti Szakgimnázium OKJ-s képzésén vett részt. Jelenleg a Zeneakadémián ötödéves hallgató népi ének és népi citera tanári szakon.

„Olyan hangszert kerestem a fő szakom, az ének mellé, amivel tudom magamat kísélni – így esett a válasz-

tás a citerára. A koncertre a Kárpát-medence különböző tájairól válogattam énekeket, melyekkel a karácsonyi történeteket mesélem el az angyali üdvözlőtől a szálaskeresésén át egészen a háromkirályok hódolatáig.

Munkács az első kerület testvérvárosa, a Munkácsi II. Rákóczi Ferenc Középiskola – melyben érettségiztem – és az I. kerületi Egyetemi Katolikus Gimnázium pedig

Menjünk ingyen múzeumba!

Múzeumaink és kiállítótereink nemzeti ünnepeinken ingyenesen látogathatók, de sokan nem tudják, hogy nem csupán ezek a piros betűs napok kínálnak ingyen művelődési lehetőséget a hazai képtárakban. Az alábbiakban tippeket adunk a pénztárcabarát látogatásokhoz.

Az év minden napján ingyen lehet látogatni a Pénzmúzeumot (regisztráció szükséges, a tárlatvezetés ingyenes) és a Rendőrmúzeumot (előzetes bejelentkezés után ingyenes tárlatvezetést kapunk). De az I. kerületben is van néhány képzőművészeti helyszín, amely mindig belépődíj nélküli, igaz, ezek nem múzeumok: ilyen a Várnegyed Galéria, a Tér-Kép Galéria és a VárfoK Galéria.

Minden hónap első szombatján az Óbudai Múzeumban lehet ingyen látogatást tenni. **A második szombaton** a Szépművészeti Múzeumba szabad a bejárás (a 6-26 éves korosztály, és a 18 év alattiakat kísérő felnőttek számára). Ugyanígy a 26 év alattiaknak, a 18 év alattiaknak pedig két felnőtt hozzátartozójukkal a Magyar Nemzeti Galériába, a Vasarely Múzeumba és a Hopp Ferenc Ázsiai Múzeumba lehet belépni.

Minden hónap harmadik szombatján ugyanígy a Magyar Nemzeti Galériába, a Néprajzi Múzeumba és a Ráth György-villába lehet menni ingyen. **A hónapok**

utolsó szombatjain szintén ez a korosztály látogathatja szabadon a Petőfi Irodalmi Múzeumot, a Kiscelli Múzeumot, az Aquincumi Múzeum és Régészeti Parkot, a Magyar Közlekedési Múzeum tagintézményeit, a Budapesti Történeti Múzeumot és a Budapest Galériát.

Minden hónap első vasárnapján a Természettudományi Múzeum, a Terror Háza látogatható fizetemenkéntesen a 26 év alattiaknak, 18 év alattiaknak pedig két hozzátartozó kíséretével. Ugyanez a korosztály a Budapesti Vendéglátóipari és Kereskedelmi Múzeumba látogathat jegy nélkül **a hónapok harmadik vasárnapján. A negyedik vasárnapok** a Szentendrei Skanzenben és a Ludwig Múzeumban jelentenek ingyenes lehetőséget a 26 év alattiaknak. **Minden hónap egyik hétvégéje** ingyenes a magyar Mezőgazdasági Múzeumban, a konkrét napokért érdemes felkeresni a múzeum honlapját. Itt ingyenes tárlatvezetést is kapunk szombatonként 15 órakor valamelyik állandó tárlatán.

A pedagógusok és újságírók érvényes igazolvánnyal szinte minden múzeumunkat díjmentesen látogathatják. A hatodik életévüket be nem töltött gyerekek és a 70 év felettiek szintén díjmentesen léphetnek be.

Sz. É.

Fotók: Tóth Tibor

testvérintézményei egymásnak. Az I. kerületi iskola minden évben megrendezi a Hadik-bálgját, melyre volt iskolám vezetősége és diákjai is meghívást kapnak. Én évekig fellépője is voltam a rendezvénynek, innen eredeztethető a szoros kapcsolat az I. kerülettel” – mesélte.

A citera nagyon kedvelt hangszer a gyermekek körében, bár régebben nem volt jellegzetesen női hangszer, ma már mégis sokan választják a nők közül is. Érdeklődésünkre a művésznő beszélt arról is, hogyan éli meg a háborús, szorongatott helyzetet kárpátaljaiként.

„Sajnos a háború sok család életét megnehezítette, szétszakította. De én nőként nem vagyok akadályoztatva a határon. Havonta járok haza, ha tehetem, otthon pedig igyekszem a magyar közösségeknek segítségére lenni: a cserkészcsapatban és a plébánián. Erősnek kell maradnunk, hogy továbbra is bizakodni tudjunk a szebb, békésebb jövőben. A Budapesten élő kárpátaljaiakkal tartom a kapcsolatot, tudunk egymásról, köztük a Nemzeti Színházban dolgozó színészekkel is szoktam találkozni egy-egy rendezvény alkalmával.”

Az énekesnő egyetemi tanulmányai egyik legfontosabb eseményére készül, májusban lesz a diplomakoncertje, melyben a leginkább szeretett dallamait mutatja be zenésztársaival a Hagyományok Házában.

Szilléry Éva

Gesztusművészet a Tér-Kép Galériában

Nagy formátumú gyűjteményes kiállítással kezdi az évet a Tér-Kép Galéria, amely Zimányi László műgyűjtő kollekciónak bemutatására készül. A Zimányi-gyűjtemény az organikus absztrakt művészetre épül az ötvenes évektől a legfrissebb alkotásokig. Az organikus absztrakt és a gesztusfestészet az állapot-kommunikáció festészeti nyelve. A rendszerváltozás idején feltörekvő művész, Pollacsek Kálmán most kiállítandó nagyméretű festménye a természetből, a kaszálás lendületéből meríti azt a dinamikát, amely a művészeti és közéleti viszonyok megváltozásába vetett hitet sugallta. A Szín-gesztusok elnevezésű, január 20-án nyíló tárlat Korniss Dezsőtől a jelenkori alkotókig, köztük a New Yorkban tanult Kucsora Mártáig és Nádor Tiborig, az Artus stúdió vezetőjének munkásságáig ölel fel fél évszázadot. Ezzel a tárlattal a Budavári Önkormányzat Tér-Kép Galériája folytatja az elmúlt évek hagyományát, amely rendszeressé tette magángyűjtemények bemutatását, amelyek az alkotásokon túl a hozzájuk fűződő személyes gyűjtői viszonyt is tükrözik. A múlt év tárlatai között ebbe a sorba illeszkedett Szirtes János festőművész ma-

Pollacsek Kálmán – Kaszanyom II., 1987

gángyűjteményekből kölcsönzött munkáinak kiállítása is. A mostani tárlat plusz érdekessége, hogy a Tér-Kép Galériától pár lépésre található Kolorit Galéria is megnyílik a korábbi KisKép Galéria helyén, ahol szintén a Zimányi-gyűjtemény fotóiból láthatunk válogatást. Ébli Gábor kurátor olyan fotósok munkáiból választott, köztük Biró Dávidtól, Szilágyi Lenkénytől, Tóth Istvántól, akik a képzőművészek barátjaiként közelről, oldott, őszinte helyzetekben örökítették meg művésztársaikat.

-szilléry

Programajánló

Egy polgár vallomása – Márai Sándor emlékezetére Kiállításmegnyitó

A kiállítás Márai Sándor műveiből vett részletek, történelmi dokumentumok és fényképek segítségével az író életútját követi nyomon. A Francia Intézet ezzel a programmal csatlakozik az I. kerületi Márai Sándor-emlékévhöz.

Helyszín: Francia Intézet, Média-tár (1011 Budapest, Fő u. 17.)

Időpont: január 23., 17.00

A kiállítás megtekinthető:

január 24. – március 25.

hétfő – péntek: 9.00-19.30

szombat: 9.00-17.00

vasárnap: zárva

Természetfilmklub

A magyar puszta, 5. rész,

12 hónap az erdőn, 11. rész

Házigazda: Sáfrány József film-rendező, operatőr

Helyszín: MMgMK Mezőgazdasági Könyvtár (Attila út 93.)

Időpont: január 15., 18.00

Útifű – Puglia, az olajfák földje Vetített előadás

Előadó: Lükőné Örsi Gabriella

Helyszín: MMgMK Mezőgazdasági Könyvtár (Attila út 93.)

Időpont: január 22., 17.00

Házikó a madaraknak

Forrás: Budavári Önkormányzat

Új „éttermek” várják a madarakat kerületben, ahova Böröcz László és Fazekas Csilla, a kerület vezetői etetőket helyeztek ki. A téli madáretetés nemcsak a madarak túlélését segíti elő, hanem aktívan hozzájárul környezetünk egészséges ökoszisztémájának fenntartásához is. Az etetők a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesülettel történt egyeztetés után kerültek ki. A kihelyezett etetőket önkormányzati munkatársak fogják tölteni a szakmai iránymutatásoknak megfelelően.

Várnegyed

Hiteltámogatás otthonteremtőknek

Nettó 1 millió forint vissza nem térítendő támogatást biztosít a kormány a közszolgálatban dolgozók számára. A támogatást meglévő lakáshitel törlesztésére vagy új lakáshitel önerejéhez, törlesztőrészletéhez lehet felhasználni. A juttatás egyösszegű, a kérelmet meglévő hitelszerződés esetén január 20-ig kell benyújtani a munkáltatóhoz. A 2026. január 1-jén vagy azt követően érvényesen létrejövő lakáskölcsön-szerződés esetében az igény a szerződés létrejöttét követően folyamatosan bejelenthető. WA

Tovább bővült a családtámogatás

Január 1-jével tovább bővült a családokat támogató adókedvezmények sora, év elejétől érvényesíthető a 40 év alatti kétgyermekes édesanyák szja-mentessége. Nyilatkozni is egyszerűbb: a kedvezményt nem kell évente kérni, illetve egyszerre is lehet nyilatkozni erről, valamint a családi adókedvezményről is.

A kétgyermekes anyák lépcsőzetesen szereznek jogosultságot az szja-mentességre, 2026. január 1-jétől a 40 év alatti, 2027-től az 50 év alatti, 2028-tól az 60 év alatti, 2029-től pedig valamennyi kétgyermekes édesanya megkapja az élet-hosszig tartó szja-mentességet a munkával szerzett jövedelmei után. Most januárban tehát elsőként azok kérhetik a kedvezmény érvényesítését, akik 40. életévüket 2025. december 31. után töltik be.

A kedvezmény igénybevételehez január első napjaitól elérhető az adóelőleg-nyilatkozat, amit leggyorsabban elektronikusan, az Online Nyomtatványkitöltő Alkalmazásban (ONYA) lehet beadni, de papíron is leadható a munkáltatónál, kifizetőnél.

Kuthi

Zeolitosztás az I. kerületben

A hóhelyzetre tekintettel a Budavár Városüzemeltetési Kft. telephelyén, a Toldy Ferenc utca 22–24. szám alatt folyamatosan elérhető a zeolit az I. kerületi lakosok és lakóközösségek számára – hívta fel a figyelmet Böröcz László polgármester. Ezidáig több tonna zeolitot osztottak ki és használtak fel a kerületben.

Ingatlanonként, lakóközösségenként maximum 20 kg igényelhető, térítésmentesen. A városüzemeltetés munkatársai hétfőtől csütörtökig 8.30-15.30, pénteken 8.30-12.00 óra között érhetőek el a telephelyen. Érdeklődni a 06/20/466-5768-as telefonszámon lehet. (vn)

kig 8.30-15.30, pénteken 8.30-12.00 óra között érhetőek el a telephelyen. Érdeklődni a 06/20/466-5768-as telefonszámon lehet. (vn)

Életet mentettek a postán

A Budavári Önkormányzat által üzemeltetett Budapest 15. postáján, közismertebb nevén a Batthyány téri postán egy idős asszony életét mentette meg egy postai alkalmazott karácsony előtt egy héttel, gyors helyzetfelismerésének és lélekjelenlétének köszönhetően. Mint azt megtudtuk, egy állandó nyugdíjas ügyfél érkezett a postára és csekket fizetett be. Kérdésre viszont nem reagált, dezorientáltak és reakcióképtelennek tűnt. „Egy mindig mosolygós hölgyről van szó, aki nem nagyon kommunikált. Ezt fel-

tűnt nekünk és kérdeztük, hogy „jól érzi-e magát?” a hölgy nem nagyon válaszolt, nézett jobbra, balra” – idézte fel az esetet az alkalmazott, aki aztán kilépett az ügyféltérbe, leültette a hölgyet. Vízet hozott neki, de ő pár perc elteltével sem reagált. A hölgnél megalapozottan lehetett feltételezni a stroke-ot, így a dolgozók tárcsázták a 112-es számot. A mentő tíz percen belül a helyszínen volt, az ügyfelet a mentőbe kísérték, és megkezdték az ellátását, majd kórházba szállították. Sikeres felépülést kívánunk neki! **-kuthi**

Fotó: Tóth Tibor

Küldjön fotót a nagy havazásról!

Budapest életében mindig izgalmas időszak, amikor az utcákat és tereket vastag hóréteg takarja. Ha Ön is készített a napokban az I. kerületben havazást megörökítő fotót, küldje el digitális formában szerkesztőségünknek az info@varnegyed.hu e-mail címre. Kérjük, adja meg a helyszínt és ha szükséges, hozzá egy rövid leírást.

Régen is volt ilyen

Sokan emlékeznek az 1987-es nagy havazásra, hátha az Ön fiókjában is lapul egy ilyen archív felvétel! Küldje el ezt is! Az általunk legjobbknak tartott fotókat a következő lapszámunkban közreadjuk.

-vn

Segítő kutyák

Különleges szakmai kiadványt mutat be Sugár Márta, a MMgMK Mezőgazdasági Könyvtár munkatársa január 27-én. A téma a kutyák közreműködésével végzett állatasszisztencia a 21. században. Az előadáson a kutya-ember kapcsolat kulturális antropológiai, etológiai és pedagógiai vonatkozásairól lesz szó.

Helyszín: MMgMK Mezőgazdasági Könyvtár (Attila út 93.)

Időpont: január 27., kedd, 11.00

-uk

Életet mentett a BKV-sofőr is

Január 7-én egy középkorú férfi lett rosszul a 216-os buszon. A sofőr a visszapillantó tükörben látta, hogy az egyik utas leesett az ülésről. Járművével azonnal félreállt és a mentők kiérkezéséig mellkaskompressziót alkalmazott. A sikeres újraélesztés után a mentők stabil állapotban vitték kórházba az utast. **K.Á.**

Fotók: Tóth Tibor és Budavári Önkormányzat

Munkában a hólapát. A havazás próbára tette a közösségi összefogást országos és helyi szinten is. Az önkormányzat hókotrói és munkatársai a hó megérkezésével azonnal elindultak, hogy megtisztítsák a járdákat. A budavári BGSZC Hunfalvy János Két Tanítási Nyelvű Közgazdasági Technikum diákjai (képünkön) a kötelező 50 órás közösségi szolgálatuk keretében vették ki részüket a hóeltakarításból.

VN

REJTVÉNY

A megfejtés egy újévi népi mondóka első két sora												
1.	↙	ELSŐ BETŰNK	😊	3.	↙	😊	NAUSZIKÁÁ ÁLLANDÓ JELZŐJE AZ ODÜSSZEIA-BAN	OKMÁNY	↙	ERŐSEN KIVÁN	↙	AMERIKAI HÍRÜGYNÖK-SÉG
GERMÁN EREDETŰ NŐI NÉV				EGYFAJTA ÉLSIMITÁS (TAA)						KUTYA LAKHELYE		
↘			TÁRGYRAG		AZONOS BETŰK		KÖRHÁZ JELE		RAVASZDI			
			A KENES A BŐR VEGYJELE					NEKIRONT				
JAPÁN AUTÓJELE		A FÖLDTENGELY ÉSZAKI, ILLETVE DÉLI VÉGPONTJA					IDÓMERŐ KERÉK CÍMLAPJA					
... DEREK, AMERIKAI SZÍNÉSZNŐ							RÓMAI 100					
↘		2.								BERREGŐ BETŰNK		NAGYON RÉGI
		JÓMAGAM								RENDSZER-TANI ORSZÁG		
ASSZONYNÉV-KÉPZŐ			NITROGÉN	😊	FIZIKAI ERŐ		INDULATSZÓ A BÁMULAT KIFEJEZÉ-SÉRE		UGYANI		SKÓT JÁNOS	
								BRAZIL TAGÁLLAM				
FOLYÓ AUSZTRIÁBAN				ÁLLATKERT	ANGOL NÉVELŐ		RIGOLYA, HÖBORT					A CSODÁLKO-ZÁS SZAVA
							HARMADIK HATVÁNY					
KÖTŐSZÓ		NÉMA TANÚ!	ZORRO		NAURU INTERNETES KÓDJA	↘						↙
IDEHAZA			CERUZA KEMÉNY-SÉGI FOKA									
↘						A MŰLT IDŐ JELE		... SA, FR. MULTI CÉG (ORANO) ELINDUL AZ ÚTON!				
😊	↘										FIZIKAI IDŐ	

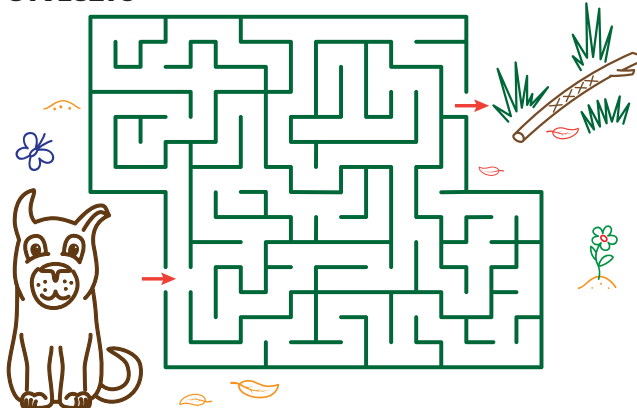
BUDAI VÁR — GELLÉRTHEGY — KRISZTINAVÁROS — TABÁN — VÍZIVÁROS VÁRNEGYED

A BUDAPEST I. KERÜLET
BUDAVÁRI ÖNKORMÁNYZAT LAPJA

Kiadó: Budavári Községi Nonprofit Kft.
Szerkesztőség: 1016 Budapest, Krisztina krt. 73.
Telefon: +36-20/433-8222
Írjon nekünk: info@varnegyed.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@varnegyed.hu
ISSN 2060-6303

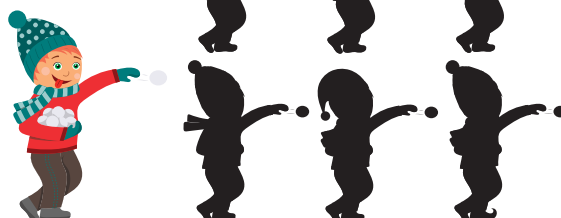
Főszerkesztő: Kuthi Áron
Munkatársak: Ambrus Balázs, Balogh Roland, Szilléry Éva
Fotó: Rényi Ernő, Tóth Tibor, Törő Balázs, Vadnai Szabolcs
Címlapfotó: Rényi Ernő
Arculat: Tóth Andrej
Nyomdai előkészítés: Crood Comp
Nyomda: Mediaworks Hungary Zrt.
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza!
Minden jog fenntartva! A lapban megjelenő fizetett hirdetések valóságtartalmáért felelősséget nem vállalunk!
Megjelenik 16 000 példányban.

ÚTVESZTŐ

ÁRNYJÁTÉK

Megtalálod, melyik a fiú igazi árnyéka?

Budavári kulturális ajánló

2026. január 14. – 2026. február 7.

Jegyek minden programra a www.maraikult.hu oldalon és az alábbi intézményekben
a program előtt egy órával, pénztári nyitvatartási időben kaphatók.

Jegypénztár: 1016 Budapest, Krisztina körút 73.

Nyitvatartás: hétfő-csütörtök: 10.00-17.00, péntek: 10.00-15.00.

Jókai Anna Salon: szerdánként 10.00-18.00 óráig, valamint programok előtt 1 órával.

I. kerületi lakosok a megjelölt programokra kedvezményes jegyet válthatnak.

Rendezvényeinken kép- és hangfelvétel készülhet, melyet weboldalunkon és közösségi média felületeinken felhasználhatunk. A műsorváltoztatás jogát fenntartjuk!

Márai Sándor Művelődési Ház – MáraiKult

Regejaro Misztrál Művészeti Klub

1013 Budapest, Krisztina tér 1.

Nyitvatartás:

**hétfő–péntek: 9.00–21.00,
továbbá az aktuális
programokhoz igazodóan**

JANUÁR 29., CSÜTÖRTÖK, 18.00

Kiadványbemutató és finisszázs a Jellem és tehetség képzőművészeti és irodalmi kiállításon

A program középpontjában Márai Sándor életművének vizuális és irodalmi értelmezése áll. A kiadvány, melyet Nagy Zopán írt, a Magyar Grafikusművészek Szövetsége Márai Sándorhoz kapcsolódó pályázata révén jött létre, a beválogatott pályamunkákkal kiegészülve. Katalógus formájában mutat be művészeti és irodalmi párhuzamokat, ahol a kortárs jelen és lírai forma kapcsolódik Márai munkásságához.

A program során nem csak a kiadvány bemutatására kerül sor, de Márai Sándor kötődése a Tabán varázslatos világához is feltárul, így például a Philadelphia Kávéház író-művész asztalai és az Attila út alkotói lakásai is megelevenednek a vizuális anyagok és irodalmi szövegek révén.

Előadó, szerző: **Nagy Zopán** – fotóművész, költő, művészeti író

Kurátorok: **Györffy Sándor, Kiss Zoltán** – grafikusművészek

A kiállítás február 4-ig látogatható.

JANUÁR 23., PÉNTEK, 14.00

Kreatív Memória Műhely és könyvbemutató Rodé Klárával

Szeretet Klub

Rodé Klára már volt előadója a Szeretet Klub közönségének, és most visszatér, hogy az Életre keltek című novellája ihlette jobb agyféltekés gondolkodásmódot kreatív, interaktív Memória Műhely formájában hozza el nekünk. Az ismeretterjesztő előadás mozgásgyakorlatokkal kiegészítve, az író saját műveinek feldolgozásával zajlik.

Belépés kizárólag a Szeretet Klub tagjainak.

Klubtagsággal kapcsolatos információ:

kellner.balazs@maraikult.hu

JANUÁR 25., VASÁRNAP, 18.00

Regejaro Misztrál Művészeti Klub

A Kossuth- és Liszt Ferenc-díjjal elismert Misztrál együttes és vendégeinek előadásában hónapról hónapra magyar és külföldi költők megzenésített versei, valamint népdalfeldolgozások hangzanak el.

Belépőjegy: 3000 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 2500 Ft

Péter László – Hommage a Márai, 2025 (részlet)

JANUÁR 31., SZOMBAT, 10.00

Budavári kilátások – Séta a Halászbástyától a Mária Magdolna toronyig

Sétánk a mesébe illő Halászbástya kilátóteraszáról indul, ahonnan lélegzetelállító látkép nyílik a városra. Felelevenítjük a bástya titkait, a középkori várfalak és a Budavári Nagyboldogasszony templom történetét. Innen elsétálunk a Mária Magdolna toronyhoz, amely a budai Várnegyed egyik legrégebbi és legizgalmasabb építészeti emléke. Története a XIII. századig nyúlik vissza – felfedezzük a gótika nyomait és az újjászülető örökséget, közben a 360 fokos panorámában gyönyörködünk a torony legfelső szintjéről.

Kulturális sétavezető: **Hollósi Anita**

Találkozóhely: **Halászbástya, a Szent István szobor előtt**

Részvételi díj: 4000 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 2000 Ft

(Az ár a nem I. kerületi lakosoknak tartalmazza a belépőket a Halászbástyára és a Mária Magdolna-toronyba. A két helyszínre a belépés I. kerületieknek díjmentes. A séta 5 jelentkező felett indul.)

FEBRUÁR 1., VASÁRNAP, 19.00

Vecsei H. Miklós és QJÚB koncert

Az irodalom és a zene különleges találkozása

A Jókai 200 Emlékév részeként Vecsei H. Miklós és a Music Hungary-díjas QJÚB koncertszínházi estje érkezik: vetítéssel kísért előadás, ahol a 20. századi magyar költészet szövegei kelnek életre.

Jókai, Pilinszky, Radnóti és mások gondolatai – zene, szó és látvány egységében.

Az esemény regisztráció köteles.

Regisztráció: www.maraikult.hu

FEBRUÁR 2., HÉTFŐ, 15.00

Tolcsvay Béla előadóestje

Tolcsvay Béla (1946) kanyarokkal tarkított és csúszós macskakövekkel kirakott tanulságos életútján vezet bennünket oda, ahol mindig hittel és alázattal szerényen szolgáló embert találunk. Az eddigi életmű kortörténeti háttere láttelep is, amit a Kossuth-díjas énekmondó közvetít. Életének fordulópontjai, tanulságai összekötődnek az izgalmas környezetének értékrendjének és tapasztalatainak gazdagodásával.

Az előadás alapján dokumentumfilm készül, ezért több kamera is rögzíti a műsort.

Rendező: **Hajduk Márta, Novák Lajos**

Forgatókönyv: **Hajduk Márta, Tolcsvay Béla**

Szereplők: **Tolcsvay Béla** (énekmondó), **Orgován**

Csongor (cselló)

A belépés ingyenes, de regisztrációhoz kötött.

Regisztráció: lelekdal@gmail.com

FEBRUÁR 3., KEDD, 18.00

A szerelem varázslatai – Szerelmi mágia és bájitalok a világ minden tájáról. Népszokások egykor és ma...

Az előadás a szerelemmel kapcsolatos hazai és nemzetközi népszokások legizgalmasabb elemeit mutatja be, a szerelmi jóslás módszereitől, a csábítás praktikáin át, a ma is használt afrodiziákumokig. Hogy miért került tükör a párna alá, mi célt szolgált a nyállal kevert harkálynyelv, vagy éppen miként kell összeállítani egy szerelemre csábító menüsört? Ha még nem tudod, akkor mindenképpen itt a helyed! Az előadó dr. Csanádi Viktor Holló hiedelemkutató, a Népi Hiedelmek Múzeumának megbízott intézményvezetője és a Népi Rítusok Kutatócsoportja, valamint a Nemzetközi Antropológiai- és Néprajztudományi Társaság tagja, missziós lelkész.

Belépőjegy: 2000 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 1000 Ft

Belépőjegy a helyszínen: 2000 Ft

FEBRUÁR 4., SZERDA, 18.00

„Néztem az arcot, mely mindent látott.”

Márai és a művészetek.

A rendkívüli intellektusú író életében és alkotásaiban kulcsszerepet játszottak az egyes művészeti ágak. Mozi, kiállításokra járt, a múzeum idehaza és száműzetésben egyaránt vonzotta őt. Mindenről véleményt formált, Michelangelo remekműveiről éppúgy, mint arról a fotóról, amin egy tigris fogat húz. Zenével kapcsolatos, ellentétes érzéseket kifejező írásai az est érdekes színtartományai.

A borkóstolóval egybekötött esemény a Budai Polgári Közösséggel együttműködésben valósul meg.

Előadók: **Hirtling István** Jászai Mari-díjas színművész, érdemes és kiváló művész

Mészáros Tibor irodalomtörténész, a Márai Sándor-hagyaték gondozója

Közreműködik: **Tárkány-Kovács Bálint** cimbalomművész

Belépőjegy: 3000 Ft

A belépés I. kerületi lakosok számára díjtalan, de regisztrációhoz kötött.

Regisztráció: www.maraikult.hu

PROGRAMAJÁNLÓ

FEBRUÁR 5., CSÜTÖRTÖK, 19.00

Kaland – Márai filmklub

Magyar filmdráma, 84 perc, 2011

Az 1940-ben játszódó, Márai Sándor könyve alapján forgatott budapesti történetben minden benne van: esendő emberek, szerelem és csalódás, szívbemarkoló fordulatok. Dr. Kádár Péter professzor karrierje szárnyal, fiatal felesége, Anna irigylésre méltóan gyönyörű. Tökéletes élete darabokra hullik, amikor kinevezik a legnevesebb klinika vezetőjévé. Nem is sejti, hogy fogadott fia, Zoltán doktor szökésre készül Annával. De a kaland váratlan fordulatot vesz. A professzor súlyos alkut köt Zoltánnal, amely mindenkinek az életét megváltoztatja.

A vetítés után a rendező, **Sipos József Marozsán Erikával**, az egyik főszereplővel beszélget.

Belépőjegy: 2000 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 1000 Ft

FEBRUÁR 6., PÉNTEK, 16.00

Jókai olvasókör 3.0 – Jókai kvíz

A POKET és a Nemzeti Művelődési Intézet közösen hívja életre a POKET – Jókai Olvasóköröket. Célja, hogy Jókai Mór regényei újjászülessenek a közösségekben beszélgetések, viták és közös élmények formájában. Hét alkalommal jutunk el Jókai világába, ahol nemcsak olvasunk, hanem együtt gondolkodunk és nevetünk. Februárban játékos kvízt szervezünk a Jókai művekből.

A programsorozaton való részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött: www.maraikult.hu

FEBRUÁR 6., PÉNTEK, 19.00

Egy korty Balkán

A T'Rakija együttes táncháza

Táncra fel! A T'Rakija együttes repertoárja a Balkán nagy részének zenei világát mutatja be; az autentikus népzene irányvonalát követi, melyet személyes gyűjtések felhasználásával és egyedi ötleteikkel gazdagítva adnak elő. Eredeti népi hangszereik garantáltan valódi balkáni hangulatot teremtenek.

A zenekar tagjai: **Mag Tünde** (kaval, furulyák, ének), **Szick Edit** (hegedű), **Deli Piroska** (brácstambura, ének), **Horváth Edit** (basszusgitar), **Bonczó Emese** (tapan, derbuka)

Belépőjegy: 1500 Ft

JANUÁR 12. – FEBRUÁR 4.

Jellem és tehetség

Képzőművészeti kiállítás

Emlékezés Márai Sándor életművére

A kiállítás Márai Sándor munkásságának vizuális újraolvasása: irodalmi est, képzőművészeti tárlat és eszszé-kép katalógus. A kortárs líra és vizuális művészet dialógusában elevenedik meg az író Tabánja – a Philadelphia Kávéház legendás író-művész asztalaitól az Attila úti alkotói lakásokig. Márai szövegei a kortárs jelenlétbe ágyazva idézik meg a Tabán mára eltűnt, varázslatos világát. Kurátorok: **Györffy Sándor, Kiss Zoltán** grafikusművészek

A kiállítás ingyenesen látogatható.

Virág Benedek Ház

JANUÁR 23., PÉNTEK, 19.00

Pribojszki Mátyás Szájharmónia Klub

Pribojszki Mátyás szájharmónikás, énekes, dalszerző immár 15 éve, havonta működő klubja, amelynek jó ideje a Virág Benedek Ház ad otthont. A kiváló hangulatú esteken, koncerteken minden alkalommal meghívott vendégek, valamint alkalmi közreműködők színesítik a programot igazi örömeivel.

Belépőjegy: 2500 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 2000 Ft

1013 Budapest,
Döbrentei utca 9.
Nyitvatartás:
szerda-péntek: 14.00-18.00,
szombat: 10.00-13.00,
továbbá az aktuális
programokhoz igazodóan.

Jókai Anna Szalon

JANUÁR 20., KEDD, 18.00

Mondj Te is egy verset!

Fiatalos versbarát közösség, ahova mindenki hozhat és ahol mindenki mondhat egy verset.

Erre az alkalomra **Jókai Mór** költeményeivel készülünk.

A belépés díjtan, de regisztrációhoz kötött:

info@budaipolgarikozosseghu

1011 Budapest, Iskola utca 28.
Nyitvatartás:
szerda 10.00-18.00,
továbbá az aktuális
programokhoz igazodóan.

JANUÁR 27., KEDD, 18.30

A művészettörténet magyar mesterei – előadássorozat Székely Bertalan festészete

Székely Bertalan (1835-1910) romantikus történelmi művei a legismertebb magyar festmények közé tartoznak. Az előadás ezeket a műveket és a kevésbé közismert alkotásokat mutatja be, valamint Székely művészeti írásaira is kitér.

A sorozat házigazdája és előadója: **Gimesy Péter** művészettörténész, filozófus

Belépőjegy: 2000 Ft

Kedvezményes díj I. kerületi lakosoknak: 1500 Ft

6 alkalmas bérlet (2026. január-júniusig): 11 000 Ft

Kedvezményes 6 alkalmas bérlet I. kerületi lakosoknak (2026. január-júniusig): 9000 Ft

Székely Bertalan, Egri nők (részlet)

JANUÁR 28., SZERDA, 18.00

A Vox Hungarica Női Kar újévi koncertje

A VOX Hungarica Női Kar 1989 őszén alakult, elsősorban a Magyar Rádió Gyermekkórusa volt tagjaiból, de karnagyuk, Dr. Döbrössy János szervezésével főiskolások, és más, énekelni szerető tagok is csatlakoztak hozzájuk.

A kórus a szalonban próbál minden héten. Az új esztendő alkalmából repertoárjuk közkezdelt műveiből összeállított műsorral örvendeztetik meg közönségüket.

A belépés ingyenes.

Vox Hungarica Női Kar

JANUÁR 29., CSÜTÖRTÖK, 10.30

Irka kör előadás: Költők egymásról egymásnak

Az Irka kör januári előadásán közönségünk magyar költők egymásról és egymásnak írt verseiből hallgathat meg összeállítást.

A belépés ingyenes!

Tér-Kép Galéria

JANUÁR 20., KEDD, 18.00

Színgesztusok. Absztrakt festészet

Zimányi László gyűjteményéből

Megnyitó

A kiállítás az organikus absztrakt festészet meghatározó irányait és egyéni hangjait mutatja be az 1950-es évek-től napjainkig. A válogatás Korniss Dezsőtől Nádler Istvánon át Keserü Ilonáig ível, érzékeltetve azt a sokszínű művészi gondolkodást és formai gazdagságot, amely e műfajt jellemzi. A megnyitón kerekasztal-beszélgetés várja az érdeklődőket Reszegi Judit, Somló Milla és Zimányi László részvételével, Ébli Gábor kurátori vezetésével. A szomszédos Kolorit Galériában (Krisztina krt. 75.) február 17-ig megtekinthető társkiállításunk, Zimányi László fotógyűjteményéből.

A kiállítás megtekinthető: **2026. január 21. – február 21.**

Bővebb információ: www.maraikult.hu

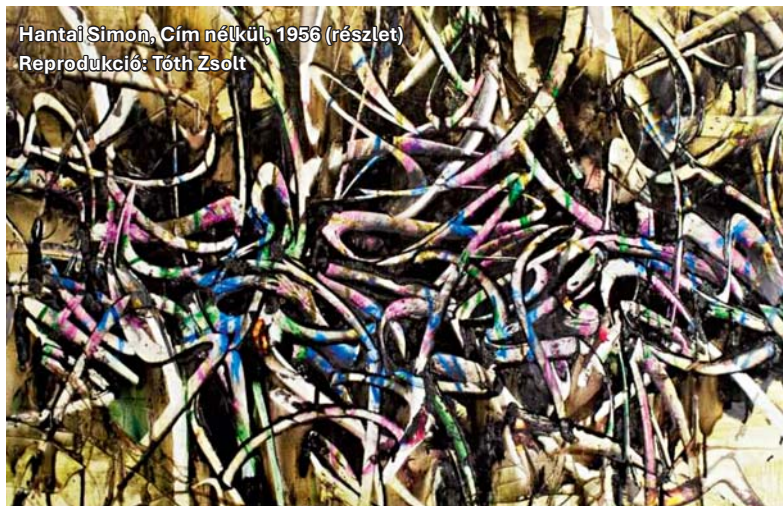
A belépés ingyenes.

1016 Budapest,
Krisztina körút 83-85.

Nyitvatartás:
kedd-szombat: 14.00-18.00

Hantai Simon, Cím nélkül, 1956 (részlet)
Reprodukció: Tóth Zsolt

FEBRUÁR 5., CSÜTÖRTÖK, 17.00

Workshop a Színgesztusok

– Absztrakt festészet Zimányi László gyűjteményéből című kiállítás kapcsán

Hogyan születik belső érzelmeinkből látható műalkotás? Hogyan működhetnek együtt a szabadon áramló gesztusok a szigorú geometriai rendszerrel?

Gyere el, inspiráldj absztrakt művek között és készítsd el saját festményedet! A workshopon olyan képzőművészek, mint Keserü Ilona, Pollacsek Kálmán vagy Mulasics László gondolkodásmódjából és technikáiból merítünk.

Nem ecsettel, hanem különleges technikával és maszkolással dolgozunk, a véletlenszerűség és a tudatos tervezés határán egyensúlyozva.

Nem kell előképzettség! A workshop felszabadító élmény gyerekeknek és felnőtteknek egyaránt. A cél nem a valóság-hű ábrázolás, hanem a benned rejlő érzések és a fantázia kivetítése a papírra. Az elkészült, egyedi alkotást természetesen hazaviheted, hogy otthonod falát díszítse.

Kucsora Márta, Untitled, 2017 (részlet)

6-tól 99 éves korig bárkinek ajánljuk, aki szeretne elmérülni az organikus absztrakt festészet színes világában.

A foglalkozás időtartama **1-1,5 óra**.

A workshopot tartják: **Hollósi Jázmin, Wéber Luca**

A programon maximum 15 fő tud részt venni.

A részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött.

Várnegyed Galéria

JANUÁR 22., CSÜTÖRTÖK, 18.00

Pro Symposion – Összművészeti program

Kiállítás megnyitó

„Az idő nyomában” – „Kreatív lábnyomot hagyunk!”

Hisszük, hogy a művészet bárhol képes összekötni az embereket. A kiállításra látogatók nemcsak a műveket láthatják, hanem dokumentumfilmek és előadások révén részeseivé válhatnak annak az alkotói útnak is, amelyből a mű megszületik. Ebben a kapcsolódásban a mű, a művész és a szemlélő párbeszéde a környezettel fonódik össze: a táj, a helyi kultúra és a természet mind inspirációt adnak az alkotáshoz. Így formálódik a közös élményből az időn túlnyúló, közösségi művészet. A kiállítást megnyitja: **Dr. Máthé Andrea** esztéta

A program kurátora: **Paczona Márta Éva** képzőművész, a Pro Symposion elnöke

Közreműködik: **Ebony Consor** (Pengő Csaba, Uher-Györfi Bálint)

1015 Budapest,
Batthyány utca 67.

Nyitvatartás:
csütörtök, péntek:

14.00–18.00,
szombat: 10.00–14.00.

FEBRUÁR 5, 6. ÉS 7.

Tufting workshop

- február 5., csütörtök, 14.00-18.00
- február 6., péntek, 14.00-18.00
- február 7., szombat, 10.00-14.00

Maszk készítés - Állati és növényi formák

Három, egymást követő napon át napi négy órában várjuk az érdeklődőket egy intenzív alkotóműhelyre, ahol tufting technikával készíthetnek állati és növényi motívumokra épülő maszkokat. A workshop a farsang időszakára és a magyar kultúra napjához kapcsolódó programokra épül. A teljes folyamat során szakmai segítséget biztosítunk.

Az elkészült művek dokumentálva a Nemzetközi Alternatív Textil és a Nemzetközi Tájművészet Symposion programjaihoz, valamint a kiállítás anyagához kapcsolódnak, így az alkotók a művésztelepi folyamat résztvevőivé válnak.

Közreműködő: **Paczona Márta Éva**

A workshop költségtérítéses!

A program ára: 24 000 Ft

Horváth Ildikó alkotása (részlet)

Vízvárosi Klub

JANUÁR 14., SZERDA, 17.30

Kalifornia

Világjáró előadássorozat

Képzeljünk el egy amerikai tagállamot, ahol a Csendes-óceán hullámai a Parti-hegység lábáig csapódnak, ahol égbetörő mamutfenyők őrködnek, és ahol a Föld egyik legaktívabb törésvonal, a Szent András-törésvonal húzódik. Ez Kalifornia. A Yosemite Nemzeti Park és a Halál-völgye lenyűgöző ellentétpáráként tárja elénk a természet sokszínűségét: zuhatagok és gleccserek az egyik oldalon, sivatagi forrás és kopár táj a másikon. Itt tört ki a XIX. századi aranyláz, amely tömegeket csábított a nyugati partra, és itt született meg a filmipar, amely máig formálja a világ kulturális képzetét. Kalifornia nem pusztán természeti csodák otthona, hanem az innováció és a szabadság jelképe is: a Szilícium-völgytől Hollywoodig az új ötletek és álmok szülőföldje.

Belépőjegy: 1000 Ft

1015 Budapest,
Batthyány utca 26.
Nyitvatartás:
hétfő, szerda, péntek
9.00-16.00 között, továbbá
a programokhoz igazodva.

Borsos Miklós Emléklakás

JANUÁR 27., KEDD, 14.00

Borsos Miklós emlékezete

Borsos Miklós Kossuth-díjas szobrász, éremművész és grafikus halálának 36. évfordulója emlékére és egyben a születésének 120. évfordulójára készülve.

Vendégünk: **Nagyszeben**, Budavár testvérvárosa

14.00 Koszorúzás a Farkasréti Temetőben Borsos Miklós síremlékénél

18.00 Házimuzsika a művész egykori otthonában

Az esten elhangzik: Johann Sebastian Bach: D-dúr Csellósztvit BWV 1012

Közreműködik: **Baranyay Piroska** – cselló

Helyszínek: **Farkasréti Temető** 20/2-es parcellája 1-929/930-as sírhely (Budapest, XII. kerület, Német-völgyi út 99.), **Borsos Miklós Emléklakás** (1014 Budapest, Úri utca 6.)

A belépés ingyenes, de regisztrációhoz kötött:

www.maraikult.hu

1014 Budapest, Úri utca 6.

Nyitvatartás:
szerda: 10.00-18.00
péntek: 10.00-16.00

Más napokon
bejelentkezés alapján.

FEBRUÁR 6., PÉNTEK, 18.00

Egy est a békéért. Szőnyegbombázás, ámen.

Méltatlan halálok. Könyvbemutató és műsor zenével
Szépirodalmi regény a Kárpát-medencét ért háborús támadásokról (XX-XXI. század)

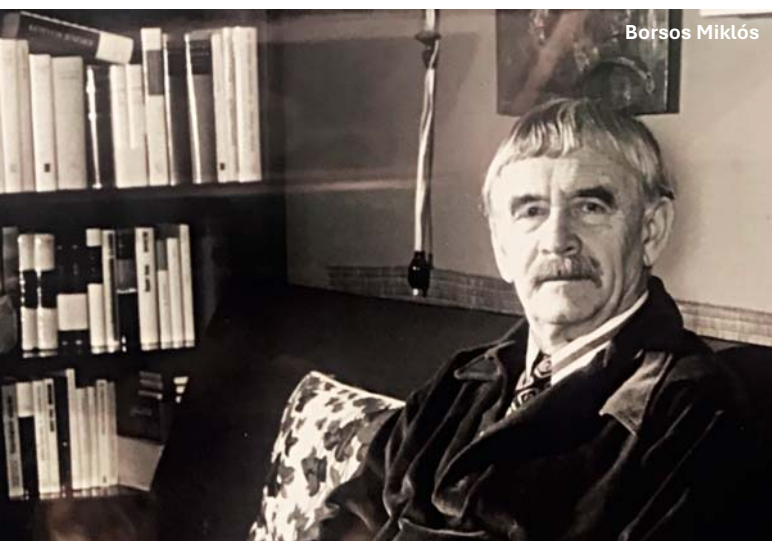
Mi lesz veled? Részletek Horváth Júliai Borbála Szőnyegbombázás, ámen c. kötetéből.

„Valahol a világban most is fekszik valaki háborús romok alatt. A teste tönkrement, az elméje még ép, gondolkodásra képes. Emlékek közelítenek a múltból, víziók a jövőből: ki voltam én, és ki lehettem volna. Minden élet és minden halál egy-egy titok. A történet előterében az ember áll egyszeri megismételhetetlenségében; a nép, a lakosság, a szomszéd, a szülő, a gyermek és a szerelem, amelyek nélkül értelmetlen a földi lét.”

Közreműködik a szerző: **Horváth Júliai Borbála**, valamint **Tallián Mariann** színművész (szöveg, hegedű), **Pintér András** dalszerző (gitár)

A belépés ingyenes, de regisztrációhoz kötött:

www.maraikult.hu

Tabán^omozi

VÁRHATÓ FILMEK A TABÁN MOZIBAN:

HELYÁR: 3200 FT | KEDVEZMÉNYES JEGY: DIÁK, 60 ÉV FELETT 2400 FT |
KEDVEZMÉNYES NAP - HÉTFŐ: 2350 FT | AJÁNDÉKJEGY 3400 FT
tabanartmozi.hu | facebook.com/tabanartmozi | I. Krisztina körút 87-89.

**1. KERÜLETI
LAKCÍMKÁRTYÁVAL
FÉLÁRON!**

BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT

Budavári
Községi
Nonprofit
· KFT ·

BÍZD RÁNK MAGAD 2026-BAN IS

Élmény, frissesség és inspiráció Buda szívében

· MÁRAIKULT ·

VIRÁG
BENEDEK
· HÁZ ·

JÓKAI ANNA
· SZALON ·

· GALÉRIA ·

VÁRNEGYED
· GALÉRIA ·

VÍZIVÁROSI
· KLUB ·

BORSOS
MIKLÓS
· EMLÉKLAKÁS ·

ORSZÁGHÁZ
UTCAI
· KÖNYVTÁR ·

CZÁKÓ
· SPORT ·

VÁRNEGYED≡
SZERKESZTŐSÉG